

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Szendrőlád Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	86
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	95
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	96
1. A HEP IT részletei.....	96
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	100
Jövőképünk.....	100
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)	102
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	103
3. Megvalósítás.....	109
3.1 A megvalósítás előkészítése	110
3.2 A megvalósítás folyamata	110
3.3 Monitoring és visszacsatolás	111
3.4 Nyilvánosság	112
3.5 Kötelezettségek és felelősség	113
3.6 Érvényesülés, módosítás	113
4. Elfogadás módja és dátuma.....	114

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Szendrőlád Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Néveredet

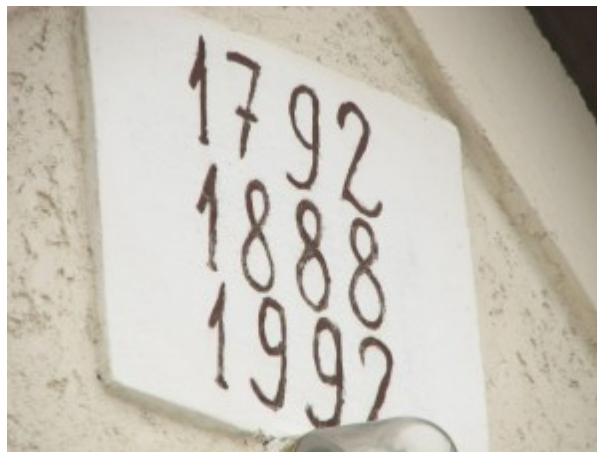
Községünk elnevezése az idők folyamán sokat változott. Eredeti neve Lád volt, amelyet vagy Szent László nevééről, vagy a Laad nemzetségről nyert. Birtokos családja Ládinak nevezte magát, éppúgy, mint Sajólád birtokosai. A falu nevét a XIV. században Lad és Laad alakban írták. A XVII. század végén kezdték a falut a szomszédos Bessenyőről Bessenyő-Ládnak is nevezni. Majd kialakult a Ládbesenyő- Szendrő-Szendrőlád nevek elkülönítése, a mai használat szerint (1873-tól).

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Néveredet a népi hagyomány szerint

A török időkben a Bikk hegy tetején állt egy összekötő vár. A Borsodi Földvárból kapott híreket a katonák innen továbbították a Szendrői Végvárnak. Tiszta időben a három végvárból különböző jelekkel adtak hírt egymásnak. Először arról győződtek meg, hogy a szendrei várban látják-e a jeleket, ha látták, akkor tüzet raktak. Így biztos volt, hogy "Szendrő lát". Ezt sokszor ismételve kezdték a közbeeső települést Szendrőládnak, majd az utolsó hang változtatásával Szendrőládnak nevezni.

Szendrőlád történelme

A népvándorlás utolsó szakaszában a honfoglaló magyarsághoz csatlakozott három kabar törzs települt itt meg, olvadt össze az őslakossággal, és alakították ki azt a vármegyét, melynek központja az őskori földvárra épített honfoglalás kori, megerősített földvár volt, Borsod vára, amiről később a mai egyesített megye legnagyobb része nevét kapta.

Szendrőlád első írásos emlékei a XIII. századból erednek. A XVI. században a törökök elpusztították a községet, majd hódoltság területé lett, egy része pedig a szendrői vár tartozéka volt. A törökök idejében a Bükketön volt egy vár, és a várból vezetett egy alagút a töltés széléig a Bódvához. Mivel a Bódván csak itt lehetett átkelni, Szendrőnek ez volt az átkelőhelye. A település csak a török kiűzése után indult fejlődésnek. A Bódván malom üzemelt, s a XIX. században téglagyára is volt.

A XVII. században Ferdinánd király az egész Szendrőládi határt a Királykút tanyával együtt Berzeviczi György nevű nemesnek ajándékozta, aki megépítette a római katolikus templomot és a kastélyt. Később házasság útján jöttek a többi nemesek is: Gombos, Vécsei, Ditrik és Kozma. Az 1848-as szabadságharc után a földosztás nem ment könnyen Szendrőládon, mivel a nemes úr csak a legrosszabb minőségű földeket akarta adni a parasztnak, de később kénytelen volt megegyezni és megtörtént a tagosítás. A hatodik sarjadék Berzeviczy Gyula volt, aki felépítette a nagyhegyen a tornyos kastélyt és 80 hold szőlőt telepített. Az első vonat 1896-ban indult meg a Bódva völgyén.

Ládbesenyő és Szendrő szomszédos települések hatására hamar teret nyert lakói között a reformáció, s a XX. század elejére a római katolikusok és a reformátusok kb. egyenlő arányban voltak megtalálhatóak a hívek között. Mindkét felekezetnek volt temploma és elemi iskolája a községben, de kultúrintézménye volt még a népkönyvtár és a Levente-egyesület is, századunk első felében. A gazdálkodás területén a szántóföldi művelés mellett az erdők is fontos szerepet játszottak, emellett 2 mészköbánya és 2 mészégető üzem is működött Szendrőládon.

Közigazgatás

- a) A település 1950-ig a borsodi körjegyzőséghez tartozott,
- b) 1950-ben tanácsot alapított,
- c) 1969-ben Edelény társközsége lett,
- d) 1984-ben önálló tanácsú községgé vált,
- e) 1990-től működik a helyi önkormányzat.
- f) 2013-tól Közös Önkormányzat: Szendrőlád, Balajt, Ládbesenyő

Gazdasági háttér- társadalmi háttér

Közúton: Miskolcra a 26-os számú főútvonalon északi irányba haladva a Sajószentpéterről elágazó 27-es számú főútvonalon-Edelényen át érhetünk Szendrőládra.

Vasúton a Miskolc-Tornanádaska útvonalon közelíthető meg.

Szendrőlád a Bódva völgy kapujában, Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén, a Bódva folyó bal partján fekszik.

A település Észak-Magyarország páratlan természeti szépségekben bővelkedő területe. Éghajlata szubkontinentális, mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz. Talaja nagyrészt réti öntéstalaj, amelynek hasznosításában a mezőgazdaságé a túlsúly, de jelentős a rétek és legelők aránya is. Növényföldrajzi tekintetben az aggteleki kistáj flórájával egyezik meg.

A településen kiépített a villany, telefon ivóvíz és a vezetékes gáz hálózat, a központosított kommunális hulladékszállítás megoldott.

Edelényhez tartozik, az egészségügyi közellátást régiós szinten Edelény, Kazincbarcika és Miskolc biztosítja.

A munkaképes lakosság töredéke talál csak helyben munkát magának, nagyobb része pedig a közeli településeken (Edelény, Sajóbátony, Sajókeresztúr, Kazincbarcika, Miskolc) jár dolgozni.

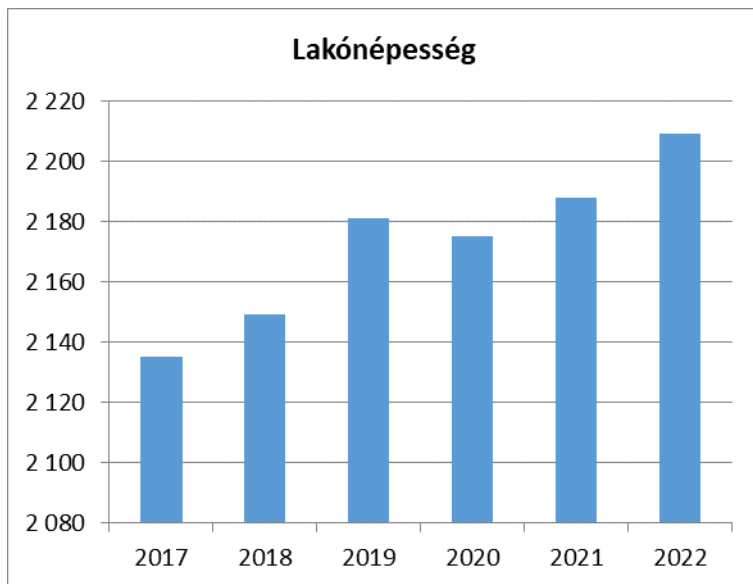
Fokozottan hátrányos települések: nagy a munkanélküliség, egyre nagyobb az elszegényedés.

A kisebbség aránya településen 86%. Cigány és román kisebbségi önkormányzat működik településen az érdekeik érvényesítésére, képviselőikre. A közoktatási intézményekben megtalálható arányuk: óvoda – 100%, iskola – 100%. Továbbá civil szervezetek is működnek a községben.

A település lélekszáma egyenletesen növekszik. Az állandó népesség számának alakulása:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 135	bázis év
2018	2 149	100,66%
2019	2 181	101,49%
2020	2 175	99,72%
2021	2 188	100,60%
2022	2 209	100,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

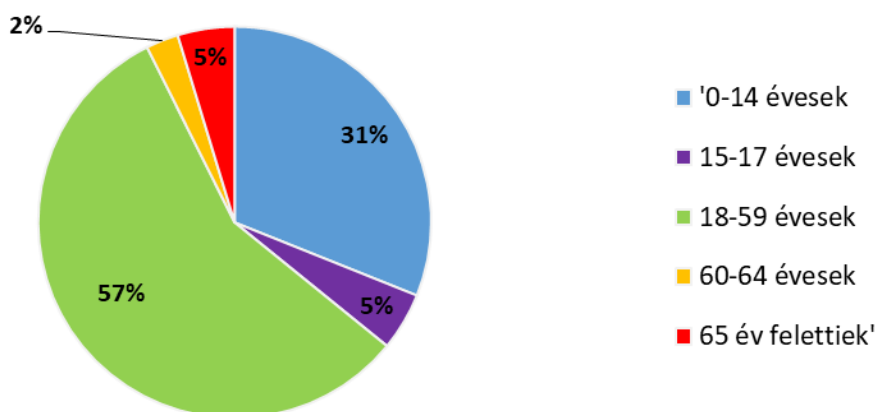

A község lakónépessége – a 2020-as évet kivéve a COVID-járvány miatt – folyamatos emelkedést mutat. Az idős, előregedő emberek vagy elköltöznek a gyermekeikhez, vagy haláluk után a lakásaik eladásra kerülnek, így a családok jobban letelepedhetnek a községben, s lehetőség nyílik a rokonok stb. a faluba költözésére. Az utóbbi időben a romák számarányának növekedése felgyorsult, s ezzel párhuzamosan jelentősen csökkent a falu nem roma népessége a természetes fogyás és az elvándorlás következtében.

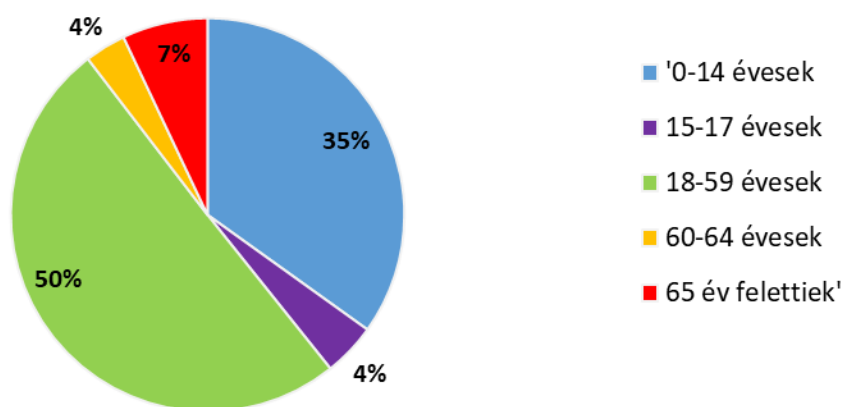
2. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 087	1 123	2210	49,19 %	50,81 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			167	7,56%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	338	392	730	15,29 %	17,74 %
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	52	49	101	2,35%	2,22%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	617	565	1182	27,92 %	25,57 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	29	38	67	1,31%	1,72%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	51	79	130	2,31%	3,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

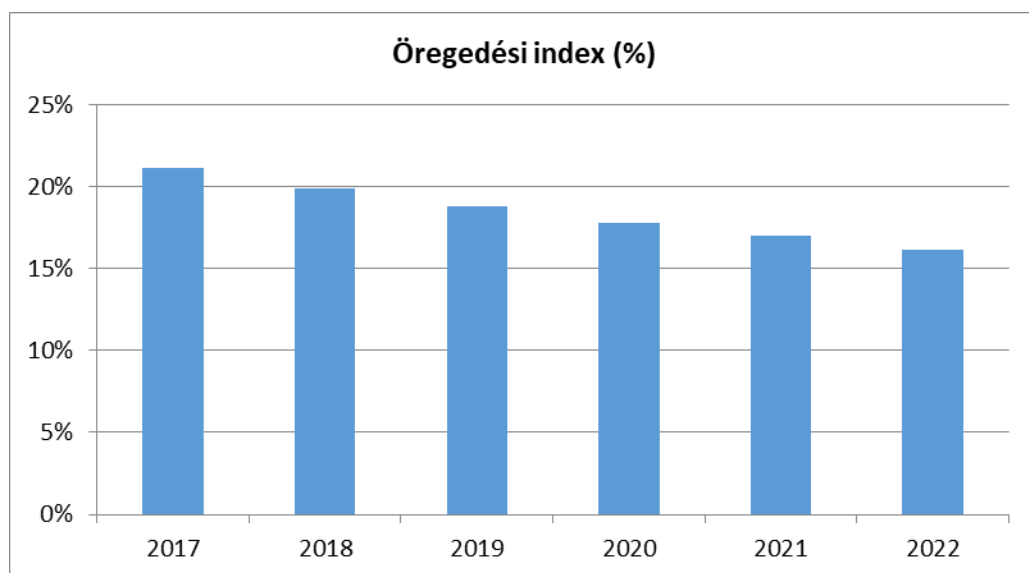
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség körében az országos átlagnak megfelelően a nők aránya meghaladja a férfiakét. Jelentős réteget képvisel a 0-14 éves korosztály, a népesség 31, és 35%-a, mely arra utal, hogy fontos feladatot jelent e korosztály számára biztosított esélyegyenlőség. Továbbá nagy arányban van jelen a 18-59 éves korosztály, ez 57, illetve 50%, a község népességének több mint fele. E korcsoport is mutatja az esélyegyenlőség területén jelentkező célcsoporttal való foglalkozás is kiemelt feladat.

3. számú táblázat – Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	141	666	21,17%
2018	136	683	19,91%
2019	135	717	18,83%
2020	130	730	17,81%
2021	130	764	17,02%
2022	125	773	16,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 év feletti fő jut. Ez mutatja meg, hogy a település népességére mi a jellemző. A település indexe 2017. évben 21/17% volt, és folyamatosan csökken. Ez azt jelzi, hogy fiatalos a népegyenlőség. Ez arra utal, hogy a gyermekek fokozottabb ellátására van szükség, és az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt feladatként jelentkezik a gyerekekkel való foglalkozás.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	0,94
2018	-7,47
2019	-4,62
2020	-9,64
2021	-13,75
2022	-17,44

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A községre a statisztikai adatokat figyelembe véve 2018. évet kivéve az elköltözés jellemző. Ez mutatja az adott település vonzerejét, mely arra utal, hogy a letelepedtek száma csökken. A község természetes népszaporulata a helyben lakók szaporulatából adódik.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	11,78
2018	13,07
2019	18,01
2020	7,81
2021	19,71
2022	8,72

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú táblázat a természetes szaporodásról mutat képet. Ez országos szinten negatív tartományban van. A községünkben régió átlagos adataihoz képest jóval több a természetes szaporulat, tekintve, hogy 2011-ben Észak-Magyarországon a természetes szaporulat -10,2 volt, ez az adat nálunk 2012-ben 30.

A természetes szaporodás adatai, azt mutatják, hogy többen születnek, mint haláloznak el a faluban. Ez jele lehet annak, hogy az itt élő családok szívesebben vállalnak gyermeket, akár több 5-7 gyermeket is, de előfordul magasabb gyermek szám is egy-egy családban.

A természetes szaporodás többnyire pozitív értékű a községben, az élve születések száma meghaladja a halálozásokét. A természetes szaporodás 2020-as negatív értékénél látszódik a Covid-járvány hatása, sajnos sokan elhunytak a járványban, vagy annak szövődményében.

Szendrőlád Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára biztosítsa a közszolgáltatásokat, illetve biztosítsa a mélyszegénységben élők és romák, a fogyatékkal élők, az idősek, a nők és a gyermekek esélyegyenlőségét az élet minden területén. Az esélyegyenlőségi program a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportjaira irányul, akik számára a sikeres élet, és a társadalmi integráció, a községet célzó fejlesztések és beruházások ellenére is korlátozottak vagy nem elérhetők.

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték. A helyi önkormányzatnak rövid és hosszútávon is érdeke, hogy mindenkinek esélye legyen a foglalkoztatásra, az egészségügyi és szociális ellátásokra attól függetlenül, hogy nő vagy férfi, fogyatékkal élő, vagy származása szerint hova tartozik. Ennek érdekében az önkormányzat megalkotja az esélyegyenlőségi programját, mely tartalmazza a helyzetelemzéshez szükséges adatokat, illetve a feladatok meghatározását és ütemezését.

A helyi önkormányzat jelenleg igen nagy figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a kisgyermeket nevelő családokra, a romákra és az idősekre egyaránt. Az elmúlt években számos helyi rendelet is született ezen csoportok támogatására.

Az esélyegyenlőségi programmal szélesíteni kívánja a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózását. Ez nem csak azért fontos, mert ma már követelménnyé vált, hanem azért is, mert a helyi közélet szereplői és döntéshozói felismerték, hogy szükség van hátrányokat kompenzáló intézkedésekre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szendrőlád település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmosítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is

lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal kapcsolódik:

- Szendrőlád Község Önkormányzatának 2023. évi költségvetési koncepciója,
- A koncepció szociális és gazdasági programja,
- Köznevelés fejlesztési terv,
- Településfejlesztési stratégia,
- Településszerkezeti terv,
- Településfejlesztési koncepció,
- Szociális szolgáltatástervezési koncepció
- Közösségi Beavatkozási Terv,
- Lakhatási Beavatkozási Terv.

Az Ebktv. 63 §(2) bekezdésében foglaltak alapján gondoskodni kell arról, hogy az Szendrőlád Község Települési Esélyegyenlőségi Programja, valamint a Szendrőlád Község Önkormányzat által készített fejlesztési tervek, programok és egyéb dokumentumok és koncepciók összhangban legyenek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szendrőlád Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások közül, a gyermekjóléti szolgálatot, a támogató szolgálatot, a családsegítést és a házi segítségnyújtást a Hit, Szeretet, Gondoskodás Szendrői Református Egyházközösséggel kötött feladat ellátási szerződéssel biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a Teir adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett Szendrőlád Község Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Szendrőlád településsel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2022. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. A 2022. év adatai több területen hiányosak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy helyzetükön önerőből változtassanak.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakás-körülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül – pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség jellemző a legtöbb romára. Közös jellemzője, és e két jellemző együtthatója a kilátástalan élethelyzet. Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszorított radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha.

A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal is kiemelt feladat. A romák széles körű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét.

Gyakori tévhit, hogy a romák (érdemtelenül) túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi, sem az országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt a célzottan romáknak szánt források is sokszor alacsony határfokkal érik el a célcsoportot. A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanának, A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal, vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is.

Nem elég tehát például betonúttal ellátni a „roma telepet”, szükség van a szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem kapcsolódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten. A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezethet.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatá-

rozó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a a 0-17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

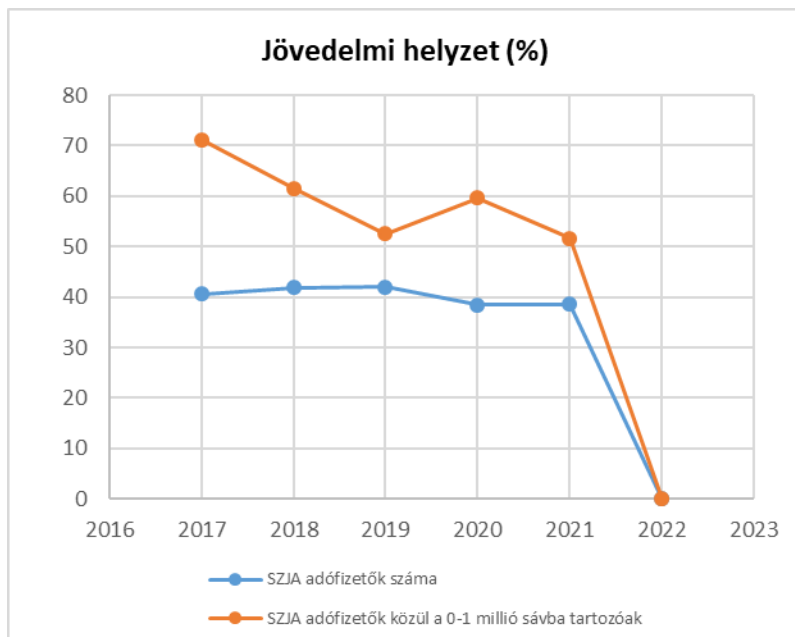
A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma, cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a romák élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	40,58	71,20
2018	41,86	61,55
2019	42,02	52,49
2020	38,51	59,58
2021	38,59	51,62
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adataiból látható, hogy az SZJA adófizetők száma folyamatosan csökken. Ennek helyi oka a lakosság öregedési indexének csökkenése, azaz a lakosság fiatalodik. A 0-18 korcsoportban élők aránya folyamatosan nő, ezen korosztály jelentős része pedig önálló jövedelemmel nem rendelkezik. Ugyanakkor az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya is csökken, ennek oka a közfoglalkoztatás, valamint a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés növekedése.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

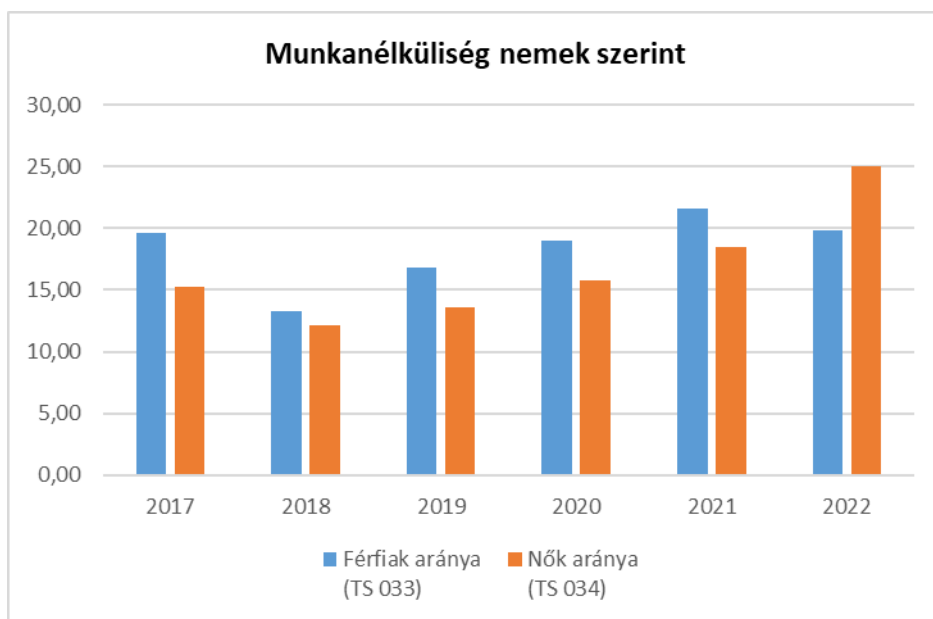
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	19,62	15,22	17,42%
2018	13,31	12,12	12,72%
2019	16,81	13,55	15,18%
2020	19,05	15,80	17,43%
2021	21,63	18,43	20,03%
2022	19,80	25,08	22,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A mélyszegénység azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt ének és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. Okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottság hiányok mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. A táblázat adatai alapján a nyilvántartott álláskeresők száma – a 2018-as évet kivéve – folyamatosan nő. Településünkre vonatkozóan nem készült pontos felmérés a mélyszegénységben élők számáról.

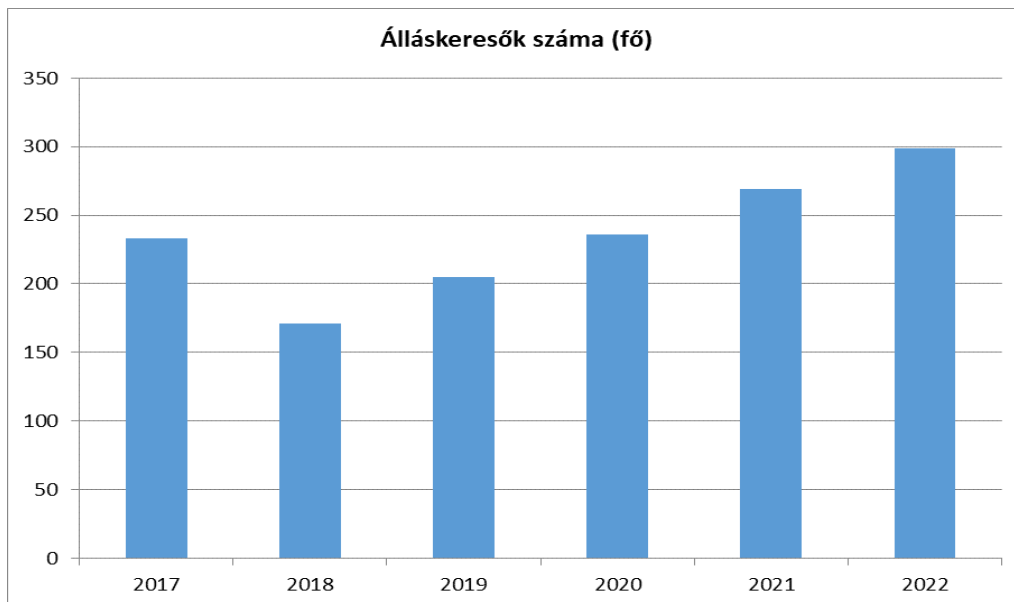
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák, Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	233	171	205	236	269	299
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	30,00	15,00	21,00	19,00	20,00	20,00
	%	12,88%	8,77%	10,24%	8,05%	7,43%	6,69%
21-25 év (TS 038)	Fő	58,00	36,00	44,00	33,00	40,00	40,00
	%	24,89%	21,05%	21,46%	13,98%	14,87%	13,38%
26-30 év (TS 039)	Fő	25,00	22,00	24,00	41,00	50,00	43,00
	%	10,73%	12,87%	11,71%	17,37%	18,59%	14,38%
31-35 év (TS 040)	Fő	19,00	18,00	13,00	23,00	20,00	30,00
	%	8,15%	10,53%	6,34%	9,75%	7,43%	10,03%
36-40 év (TS 041)	Fő	20,00	16,00	19,00	21,00	23,00	23,00
	%	8,58%	9,36%	9,27%	8,90%	8,55%	7,69%
41-45 év (TS 042)	Fő	29,00	15,00	17,00	23,00	31,00	34,00
	%	12,45%	8,77%	8,29%	9,75%	11,52%	11,37%
46-50 év (TS 043)	Fő	23,00	25,00	29,00	36,00	31,00	35,00
	%	9,87%	14,62%	14,15%	15,25%	11,52%	11,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	17,00	13,00	21,00	16,00	24,00	31,00
	%	7,30%	7,60%	10,24%	6,78%	8,92%	10,37%
56-60 év (TS 045)	Fő	9,00	6,00	10,00	13,00	14,00	22,00
	%	3,86%	3,51%	4,88%	5,51%	5,20%	7,36%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	5,00	7,00	11,00	16,00	21,00
	%	1,29%	2,92%	3,41%	4,66%	5,95%	7,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korábban megállapításra került, hogy magas a munkanélküliség a településen, illetőleg ezen belül nagyon magas a tartós munkanélküliek aránya. A munkanélküliek száma csökkentésének egyik lehetséges formája, hogy az önkormányzat a közfoglalkoztatásban rejlő lehetőséget maximálisan kihasználja, és a közfoglalkoztatásban alkalmazhatók számát növeli.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján az ország egyik legsúlyosabb gondja a mélyszegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Mélyszegénységben él az, akinek a havi jövedelme nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. A mélyszegénységben élők száma a korábbi adatokhoz képest ugyan csökkent, azonban a nagyon nehéz anyagi helyzetben levő, és a környező településen alacsony iskolázatlansága, szakképzetlensége miatt elhelyezkedni nem tudó romák száma még mindig magas. Szendrőládban a családok között nagy az összetartás, így nem engedik meg, hogy a családon belül a szociális leszakadást, segítik egymást a bajban. Az idősek közül manapság is sokan foglalkoznak gazdálkodással, művelik földjeiket, állatokat tartanak, megteremtik a család szükségleteinek nagy részét.

A települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben, ha teheti, felkarolja a szegénységben élőket, munkalehetőséget teremt számukra, annak érdekében, hogy anyagi lehetőségeiken helyben, és ily módon segítsen,

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók még az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsonyabb a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja és a biztos nyelvtudás hiánya. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A település szociális és foglalkoztatási helyzete szoros összefüggésben van társadalmi mutatószámaival, hiszen, ha kevés a munkahely, rosszak a foglalkoztatási feltételek a fiatalok nagyobb valószínűséggel elvándorolnak, de ugyanez befolyásolja a szociális helyzetet is, hiszen a magas és tartós munkanélküliség miatt több lesz a segélyben részesülők száma, a lakosság szegényedik.

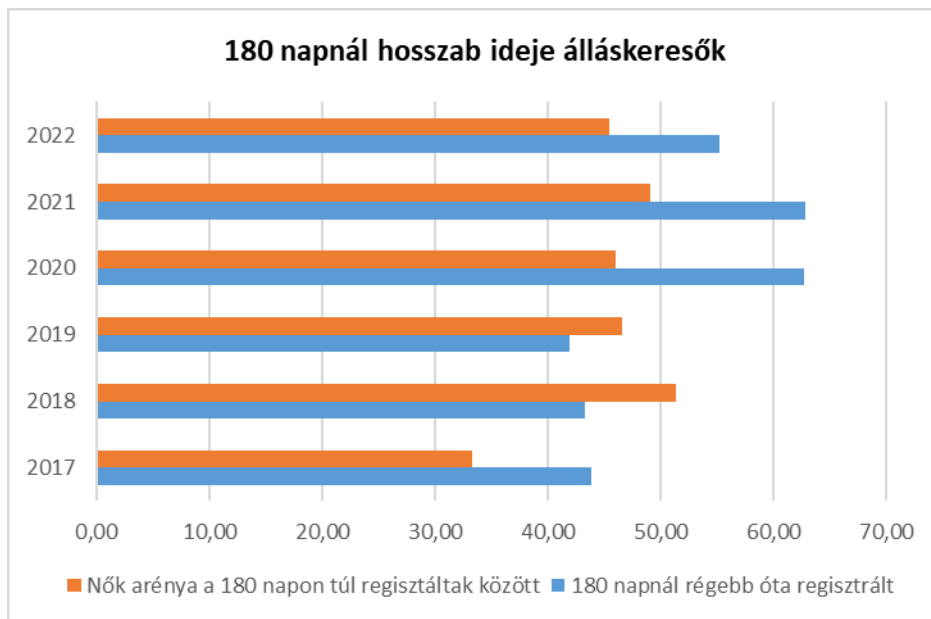
Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk látható, hogy az 59 év feletti korcsoportban vannak legkisebb arányban a regisztrált munkanélküliek. A legnagyobb arány között szerepelnek a 20 év alattiak és a 20- 24 évesek. Ennek egyik magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, vagy sokan elhagyták az iskolákat, Így végzettség nélkül nem találnak maguknak megfelelő munkahelyet. A vizsgált időszakban az álláskeresők száma minden korcsoportban csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása alapján minimálisan emelkedett az 55-59 év feletti lakosság munkanélküli száma, mely összefüggésben lehet a 2010 óta zajló lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint a karkedvezményes nyugdíj megszüntetésével is.

Ezen felül általánosságban az is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási program próbálja ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeikből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

A munkanélküliség okozta egzisztenciális, mentális és egészségügyi problémák, pedig növekvő mértékben megjelennek a gyermekjóléti és szociális alapellátás területén is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	43,78	33,33
2018	43,27	51,35
2019	41,95	46,51
2020	62,71	45,95
2021	62,83	49,11
2022	55,18	45,45

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

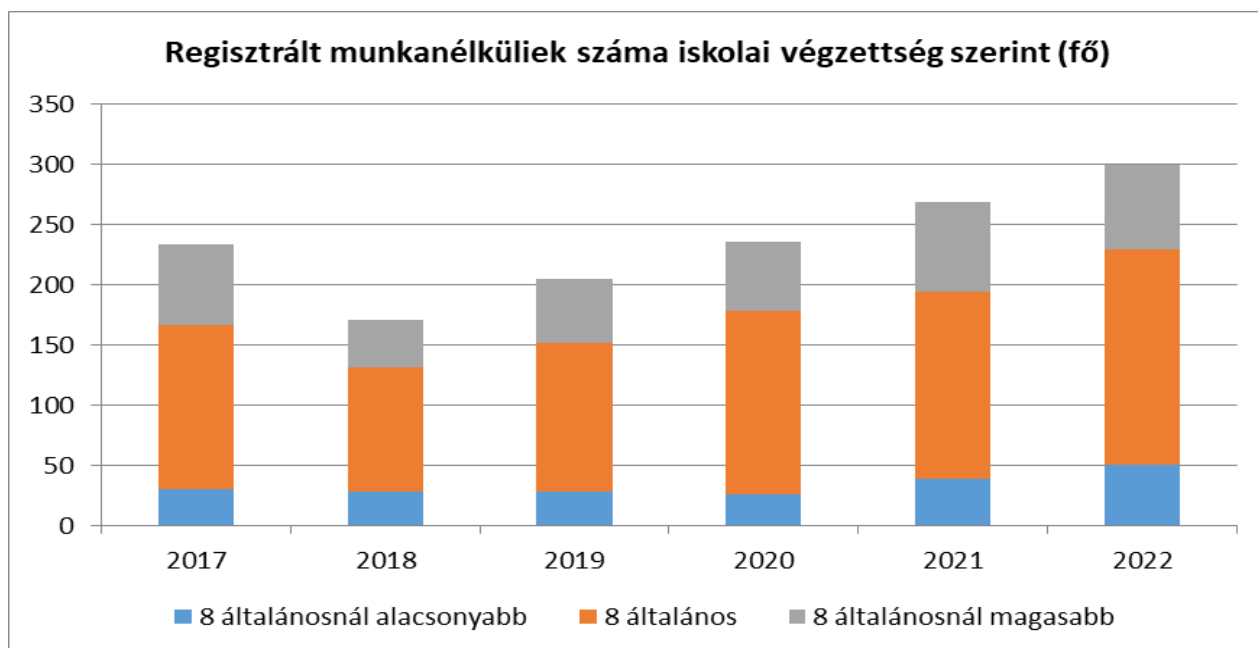
A vizsgált időszakban a nyilvántartott álláskeresők számában csökkenés figyelhető meg. A mindkét csoportnál folyamatos csökkenést tapasztalunk, míg a férfiak arányában 2017-ről 2018-ra emelkedés figyelhető meg. Ezen belül a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számában a nők körében egy ugrásszerű emelkedés, míg a férfiaknál csökkenés figyelhető meg. Arányuk a munkanélküliek között gyakran a szakmai gyakorlat hiányából fakad. Sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a valós, gyakorlatban elsajátítható szakmai gyakorlatok eltérő színvonalúak, így ezek csak bizonyos esetekben nyújtanak megoldást a fenti problémára. Fontos-kiemelni továbbá, hogy a fiatalok száma a településen az elmúlt évek során folyamatosan emelkedett. Továbbá súlyos problémát okoz az állásnélküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan, valamely munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben, Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	233	30	12,88%	136	58,37%	67	28,76%
2018	171	28	16,37%	103	60,23%	40	23,39%
2019	205	28	13,66%	123	60,00%	54	26,34%
2020	236	26	11,02%	152	64,41%	58	24,58%
2021	269	39	14,50%	155	57,62%	75	27,88%
2022	299	50	16,72%	179	59,87%	70	23,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

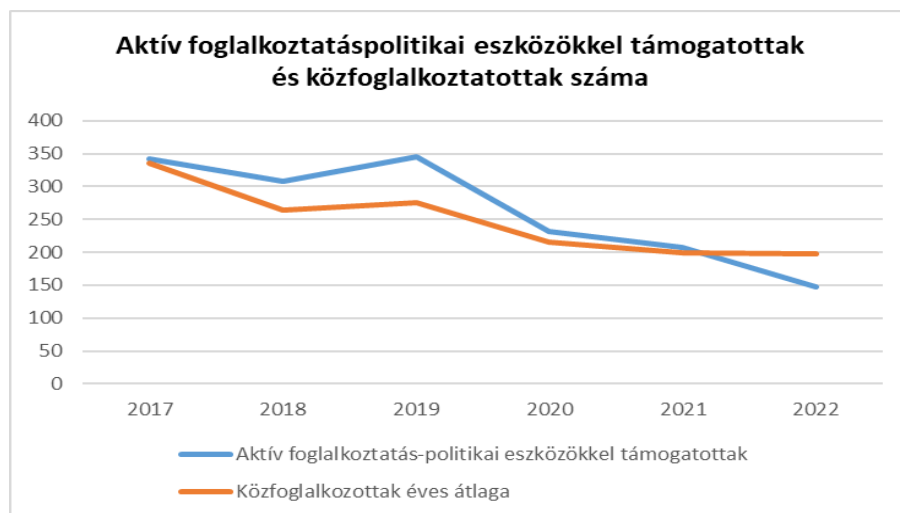
Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, Így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

A regisztrált munkanélküliek száma valamennyi képzettségi osztályban növekedést mutat, ennek oka a közfoglalkoztatási lehetőség csökkenése, illetőleg a helyi munkaerőpiac által foglalkoztatható személyek számának véges lehetősége.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	342	335
2018	308	264
2019	345	276
2020	232	216
2021	207	200
2022	148	198

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatottak száma 2017. év óta folyamatosan csökken. A közfoglalkoztatás a munka-viszony egy speciális formája. „Támogatott ,tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez a társadalombiztosítási és nyugellátásra (táppénzt, nyugdíj). Ennek megfelelően – a munkabérhez

hasonlóan – a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

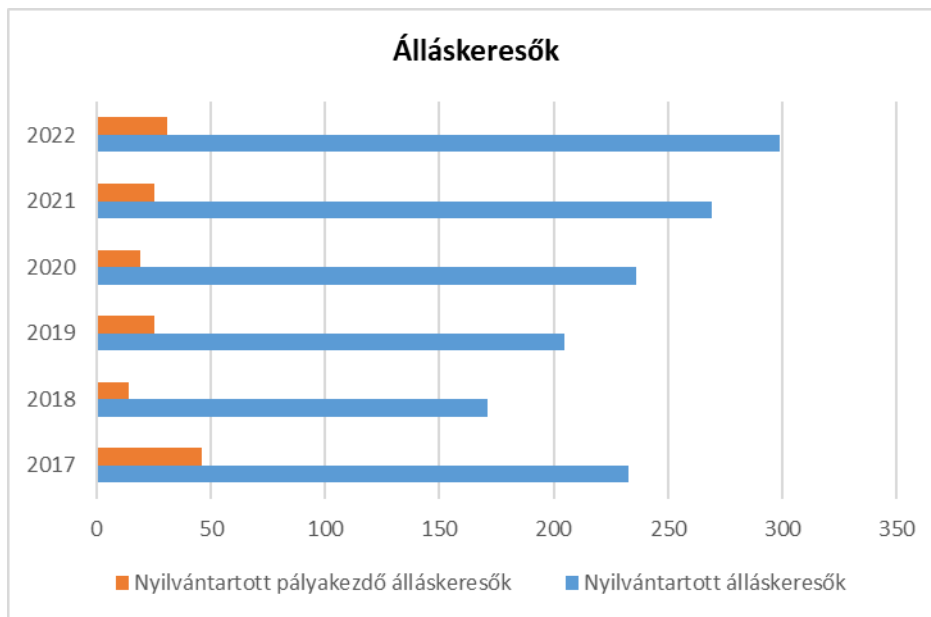
- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A megyeszékhely településünkötől 31 km távolságra található. Vasúton 2 óránként induló járatokkal közelíthető meg 40 perces utazással a település, a távolsági buszok Miskolcraól a településre 40 perc utazással közlekednek 15-30 percenként. A település munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetben van. Ami szerencsésnek mondható a településsel kapcsolatban, hogy Edelény városa kb. 10 km távolságra van autóval, autóbusszal közúton könnyen megközelíthetők az ott lévő munkahelyek és képzések, de gondot jelent a rendszeres bejárásnál a bérlet ára. A térségben nagyobb beruházások nem valósulnak meg, a működő foglalkoztatási programok más települések munkanélküli lakosait nem foglalkoztatják.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	233	46
2018	171	14
2019	205	25
2020	236	19
2021	269	25
2022	299	31

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma a 2017. évi bázisadathoz viszonyítva csökkent. Az álláskeresők a képzés idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli. A programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 év közötti álláskeresők, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők segítése. A képzés elvégzését követően az ügyfeleknek lehetősége nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településtől 10 km-re fekvő Edelény városában a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló éves tanfolyami lehetőségek szerint hirdet meg a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő átképzéseket, tanfolyamokat, az első munkahely megszerzésére, illetve munkatapasztalat szerzés elősegítésére,

A munkaerő-piaci szolgáltatásokon belül a felnőttképzéseket a Munkaügyi Kirendeltség koordinálja. Területileg a munkaerő-piaci képzésben a megyeszékhely Miskolc szakképzést, felnőttképzést biztosító iskolái elérhetőek a település lakóinak igénytől függően, de esti tagozaton például érettségi megszerzésére. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul. A térség legnagyobb felnőttképzési szerve a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége, mely az alacsonyan iskolázott, alacsonyan kvalifikált személyek igényeit is kielégíti, de nyelvi képzéstől érettségire épülő képzésig, hazai és külföldre történő, uniós munkaközvetítésben is szerteágazó lehetőségeket biztosít. Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti vizsgálata alapján településünkön megállapítható, hogy szükséges feltérképezni a környékbeli gazdasági szereplők munkaerő keresletének szerkezetét a megfelelő képzettség megszerzéséhez szükséges felnőttképzési lehetőségeket, szakmák elsajátításának módjait. Ehhez az önkormányzat informatikai és információs segítséget nyújt hivatalában, illetve a könyvtárban és a családsegítő szolgálat tájékoztatást ad az érdeklődők részére.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmazták többek között a roma lakosságot. A nagyobb városok cégei EU-s projekteknek köszönhetően a célcsoport bevonásával elsősorban betanított munkásként alkalmazták a roma lakosságot. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében, illetve a település bel- és külterületének tisztán tartására. Arra sarkalljuk a mélyszegénységben élőket, hogy mindenféleképpen regisztráltassák magukat a Munkaügyi Központ rendszerébe, melyhez természetesen segítséget nyújtunk, ezzel segítve őket, hogy az anyagi helyzetük javuljon.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.(roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, amely összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás. A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport.

Foglalkoztatási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az elmúlt években ezen célcsoport számára nem volt digitális ismereteket terjesztő oktatás. Az okos telefonok elterjedésével ezen csoport jó része is birtokolja ezen ismeretek egy részét.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat. 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változásokon ment át, ezzel összhangban Szendrőlád Község Önkormányzata által hozott rendeletek esetében a a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és

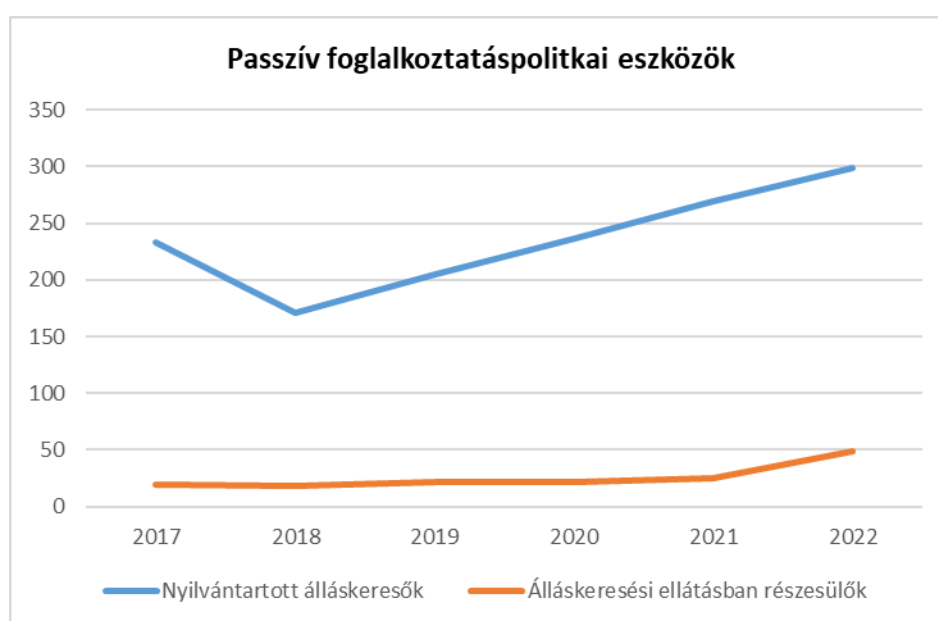
személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 2/2016. (II. 10.) önkormányzati rendelet lépett hatályba.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást E fejezetben kiemeljük a pénzübeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresőket számára elérhető támogatásokat.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 052)		Álláskeresőket ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	233	17,55%	19	8,15%
2018	171	12,86%	18	10,53%
2019	205	15,43%	22	10,73%
2020	236	17,95%	21	8,90%
2021	269	20,79%	25	9,29%
2022	299	22,81%	49	16,39%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 25. §(1) bekezdése szerint álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

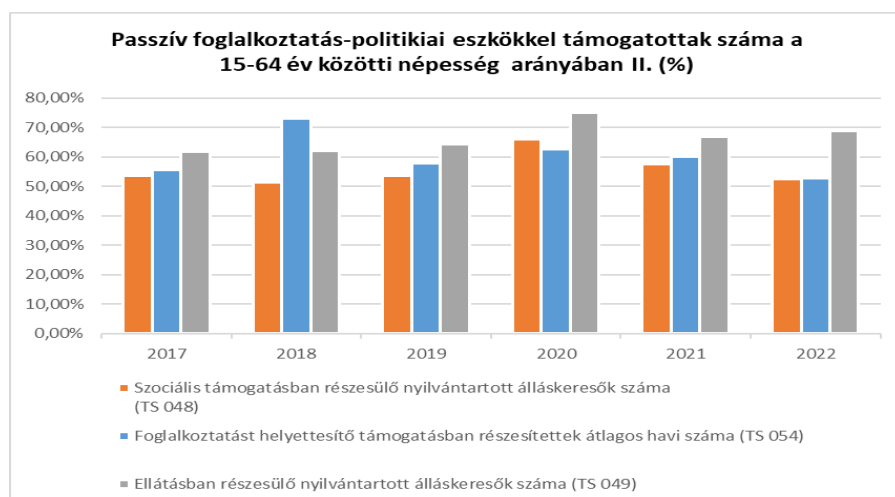
- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

Az álláskeresői ellátásban részesülők száma a településen emelkedik, 2022. évben a COVID-járvány miatt megugrott.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	125	53,65%	130	55,64%	144	61,80%
2018	88	51,46%	125	73,10%	106	61,99%
2019	110	53,66%	119	57,82%	132	64,39%
2020	156	66,10%	148	62,57%	177	75,00%
2021	155	57,62%	162	60,06%	180	66,91%
2022	157	52,51%	158	52,75%	206	68,90%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

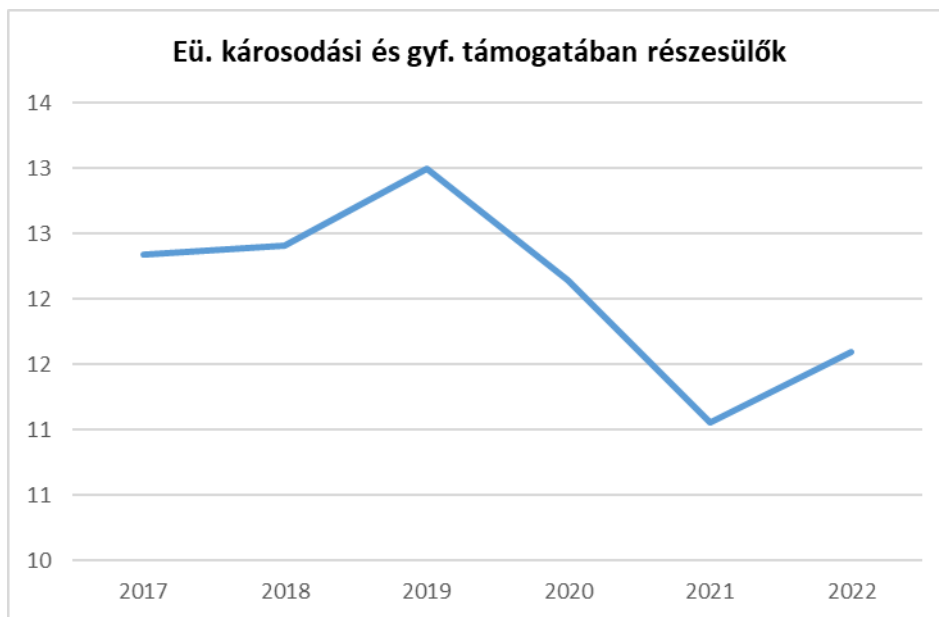

A fenti diagramon megfigyelhető, hogy mind az álláskeresői száma, mind pedig a passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel ellátott álláskeresői száma stagnáló tendenciát mutat az elmúlt hat évben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	12
2018	12
2019	13
2020	12
2021	11
2022	12

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2017. év óta gyakorlatilag stagnál.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

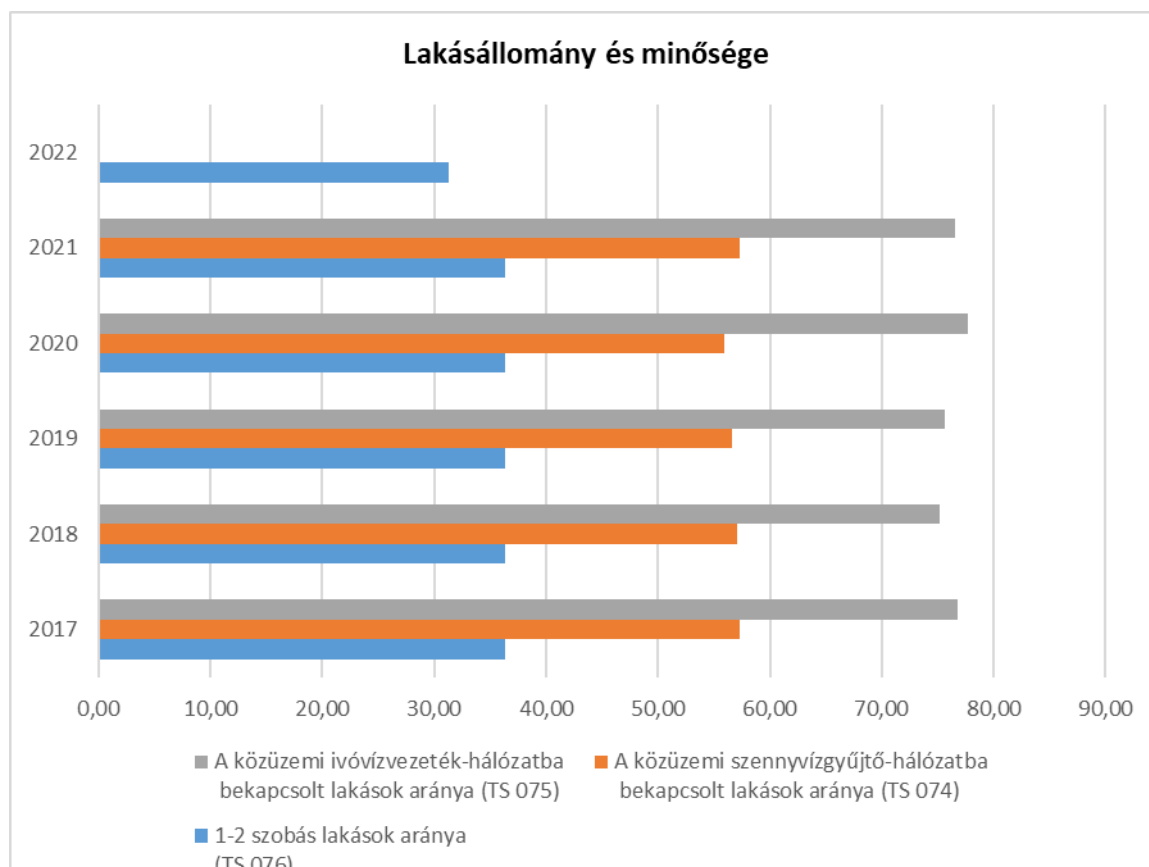
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú, pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez

lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvíz-gyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvíz-vezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	440	0	0,00	36,36	57,27	76,82
2018	440	0	0,00	36,36	57,05	75,23
2019	440	0	0,00	36,36	56,59	75,68
2020	440	0	0,00	36,36	55,91	77,73
2021	440	0	0,00	36,36	57,27	76,59
2022	434	1	2,30	31,34	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen az összes lakásállomány száma az öt. év alatt csak 2022-ben emelkedett 1 lakással.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	440	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	440	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	440	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	440	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	440	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	434	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Szendrőlád településen – a KSH adatokkal ellentétben – 8 szociális bérlakás található. Az önkormányzati törvény a lakás és helyiség gazdálkodást az alapfeladatok között rögzíti. Ezen törvény szól az önkormányzatok hajléktalanság megelőzésének és a rehabilitációs kötelezettségeinek teljesítéséről is, amely 2013. január 1-től lépett érvénybe, A rendszerváltás óta csökkenő önkormányzati és állami bérlakás állomány figyelhető meg.

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni.

b) szociális lakhatás

Szendrőlád Község Önkormányzata 8 szociális bérlakással rendelkezik, valamint az itt lakókat települési lakásfenntartási támogatás nyújtásával segíti.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

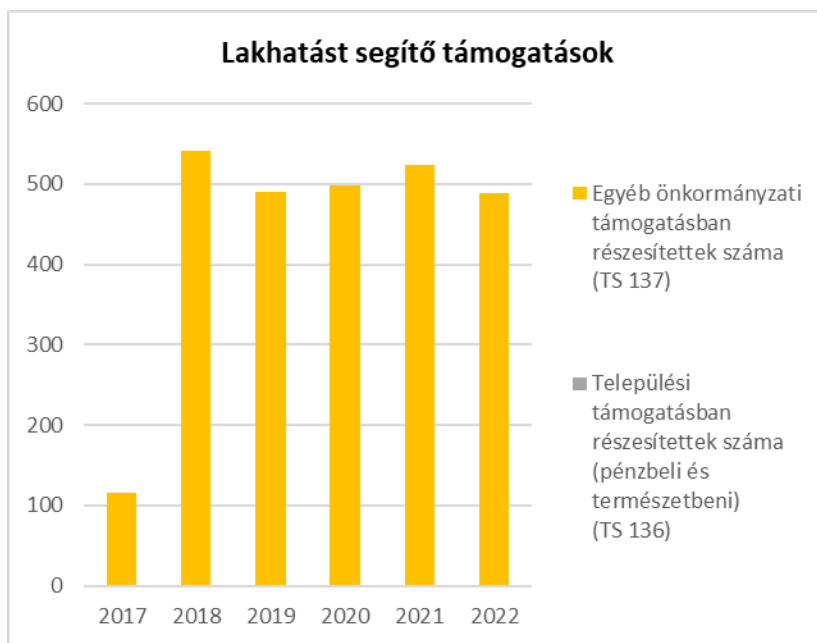
Egyéb lakáscélra nem használt ingatlanok nem találhatók a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakásfenntartási támogatás: az önkormányzat normatív lakásfenntartási támogatást nyújt. Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az, aki a Szt. 38.- 39. §-ában foglalt feltételeknek megfelel.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	116
2018	n.a.	542
2019	n.a.	490
2020	n.a.	498
2021	n.a.	524
2022	n.a.	489

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2018. évtől az önkormányzat támogatásban részesítettek száma 500 fő körül mozog. A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelők a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás pénzügyi és természetbeni ellátásként is folyósítható. A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

g) eladósodottság

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni

és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni. Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Védendő fogyasztói kérelmet nyújthat be a villamos energia szolgáltatónál, illetve a gázszolgáltatónál, aki a jogszabályban meghatározott ellátásban részesül és tartozása van a szolgáltató felé. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást kaphat. A településen az eladósodottság a közszolgálati tartozások terén jelenik meg.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások településünkön nincs. A közszolgáltatások, közműszolgáltatások a településen élőknek biztosítva vannak. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés megoldott. A hulladékgyűjtési közszolgáltatási a MOHU-MOL Zrt. látja el.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Szendrőlád település különös figyelmet fordít a településképre, illetve arra, hogy az itt élő, állandó lakosság jól érezze a településen magát, megtalálhatóak legyenek a jobb közérzet megteremtését szolgáló szolgáltatások.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A településen három szegregátum található.

1. Fő út- Malom út- Akác út- Bartók Béla út,
2. Petőfi Sándor út,
3. Fő út- Völgy út.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregátumokban élők lakhatási körülményei a település egyéb részein élőkhez képest is sokkal rosszabbak. Nő a romák száma a településen, a nem romáké pedig csökken. Tapasztalható, hogy a településen élők nagy része roma származású.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § 4. pontja az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik,

Településünkön az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés stabil, kiépült rendszerben működik, mindenki számára könnyen hozzáférhető.

A településen évek óta biztosított a háziorvosi szolgáltatáshoz, iskola-egészségügyi ellátáshoz, védőnői ellátáshoz való hozzáférés, valamint a szakellátás megközelítése közlekedési és ellátottsági szempontból is. A település háziorvosi és gyermekorvosi ellátását tekintve a Szendrőládi körzeti orvoshoz tartozik, aki az önkormányzat által biztosított orvosi rendelőben rendel. Szintén Szendrőládon található kézi gyógyszertár is. A lakosok részére a fogorvosi ellátás is biztosított.

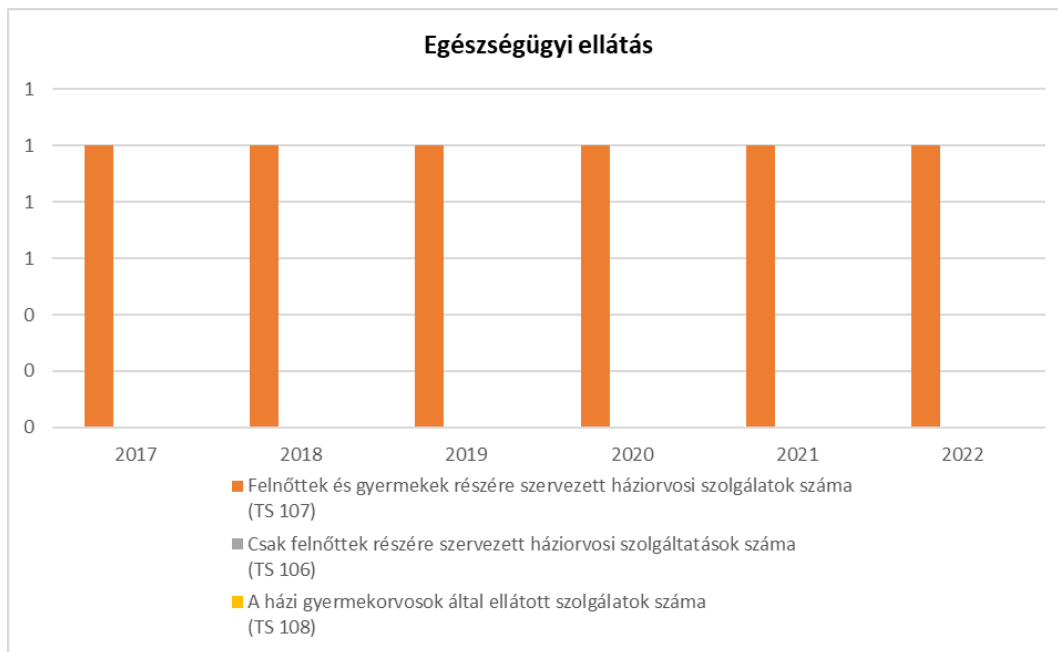
A szakrendelések 10 km-en belül, kórházi ellátás Miskolc városában 40 km-en belül megtalálható.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi-orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi-orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	203	22,92
2018	1	0	0	0	205	20,82
2019	1	0	0	0	197	8,97
2020	1	0	0	0	163	9,58
2021	1	0	0	0	170	9,15
2022	1	0	0	0	167	10,45

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozik a háziorvosi, gyermek és fogorvosi, illetve védőnői ellátás. Ezen alapellátások körében az önkormányzatokat ellátási felelősség terheli. Szendrőlád község Önkormányzata a településen a lakosság részére az alapellátást teljeskörűen biztosítja. Az egészségügyi alapellátás településünkön a lakosság számára biztosított, a védőnő minden nap elérhető a településen. Mindezt kiegészíti a településen található gyógyszerár. Szakellátás Edelény városában vehető igénybe.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A nagyfokú munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség miatt kialakuló lelki válság kihatással van az egyének egészségi állapotára,

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció jellegű szűrések már nem kötelezők, de ezeket Edelényben minden évben megszervezik a szakrendelők. A koragyermekkorai kötelező szűrésekhez minden gyermek hozzájut részben helyben, részben a miskolci gyermek egészségügyi központban. A kötelező védőoltást minden gyermek időben megkapta, az elmúlt évtizedben ezzel nem volt probléma.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A gyermekkorú és időskorúak esetében a fejlesztések elérhetők közlekedés szempontjából, de a problémás esetekben is az évek óta az önkormányzat a hozzáférést biztosítja (pl. autóval történő szállítás), valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mely az időskorúak számára nyújt egészségügyi-, önálló életvezetési- és mentális biztonságot, egyben a hozzátartozónak a megfelelő gondoskodás és biztonság tudatát. A szociális alapszolgáltatások közül az önkormányzat még biztosítja a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen az arra rászorulóknak a Szendrőlád község Önkormányzata által biztosítjuk a közétkeztetést minden nap, egyben lefedve az oktatási- nevelési intézményt, szünidei étkeztetést és az idősellátást. A közétkeztetésben egyre inkább teret hódít az egészséges táplálkozás

szempontjainak megjelenése, s már ezt alkalmazzák az ételek elkészítésénél és az étlap összeállításánál, valamint mód van a diabétesz, valamint gluténmentes étkezésre is. Az étkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjat az Szt. 114. § (2) bekezdésében meghatározott személy köteles fizetni. Az étkezés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Étkeztetés szempontjából szociálisan rászorult személynek kell tekinteni, azt, aki:

- a 62. életévét betöltötte, vagy
- egészségi állapota tartósan megromlott:
- munkaképességét legalább 50%-ban elvesztette,
- fogyatékosági támogatásban részesül, vagy
- jövedelemmel nem rendelkező egyedülálló, akinek tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs,
- hajléktalansága miatt nem képes az (2) bekezdés szerinti étkezéssel más módon gondoskodni.

Étkezésre jogosultság feltételeinek a megállapításánál a Szt. 62.§ (1) bekezdésében foglalt az irányadó. Étkeztetés tekintetében amennyiben az ellátott két vagy több kedvezményre is jogosult lenne, úgy csak az egyik – a magasabb kedvezmény figyelembevételével kell a személyi térítési díjat számítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön a sportprogramokhoz való hozzáférés és a település óvodájában és iskolájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják. Az óvoda és az iskola napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai gyakorlatokkal kiegészítve. A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akarati tulajdonságait, mint fegyelmezettség, önfegyelem és kitartás. Rendszeresen a természetben, szabadlevegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra. Az egészséges életmódra nevelés területén folyamatosan az évszakokhoz kapcsolódva alakítottuk a gyermekek egészséges életmódját. Az állatok világnapjának, a Víz világnapjának, a Föld napjának, a Madarak és Fák napjának megünneplésével ráirányítjuk a gyermekek figyelmét a természeti környezet fontosságára, megóvására. Ősszel gyümölcsszüreten veszünk részt, közösen készítünk gyümölcssalátát, tavasszal tavaszi zöldségekből fogyasztunk salátát, mintát adva az egészséges táplálkozás szokásaira. A mindennapi gyakorlatban vigyázunk a vízzel való takarékoskodásra, séták, kirándulások alkalmával védjük a természetet, az óvoda udvarának rendben tartásában részt veszünk.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A. szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Az önkormányzat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a támogató szolgálatot, az étkeztetést, a házi segítségnyújtást és a családsegítést a Hit, Szeretet, Gondoskodás Szendrői Református Egyházközösséggel kötött feladat ellátási szerződéssel, a család- és gyermekjóléti szolgálatot a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal biztosítja. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az

Önkormányzat az étkeztetési feladatát saját konyhán: valósítja meg, helyben. A szociális étkeztetést egyre többen veszik igénybe.

Az idősek bentlakásos intézményét a „Szent Kamill” Idősek Otthona az ellátást nyújtja egyetlen részben önálló intézményként, melynek fenntartója Szendrőlád Község Önkormányzata, 60 fő befogadására alkalmas.

Preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

Azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek, És azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Az idősek nappali ellátása 2013. június 1-től állami feladat. Az idősek bentlakásos ellátását a „Szent Kamill” Idősek Otthona biztosítja. A fogyatékosok nappali ellátására Miskolcon nyílik lehetőség.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A drogprevenáció rendkívül fontos feladat, a folyamatosan zajló megelőző munka résztvevői az ifjúságvédelemmel foglalkozók, a rendőrség bűnmegelőzéssel foglalkozó szakemberei, valamint az iskolai védőnői hálózat.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem történt hátrányos megkülönböztetés az önkormányzat intézményeiben, dolgozóink törekednek az egyenlő bánásmód követelményeinek betartására.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Kiemelt fontosságú a községben élő fogyatékosok mélyszegénységben élők idősek gyermekek ellátása, mint szociális mind az egészségügy területén.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Szendrőlád önkormányzata népkonyhát nem működtet.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	1 321	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat közművelődési feladatait az általa fenntartott Könyvtár, valamint a közművelődési színteret nyújtó Művelődési Ház fenntartásával és működtetésével látja el.

A könyvtári szolgáltató hely működtetése a Miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral kötött külön megállapodás alapján történik.

A könyvtári szolgáltató hely működtetésében az önkormányzat által ellátandó feladatok:

– az önkormányzat ellátja a lakosság nyilvános könyvtári ellátásának kötelező feladatából eredő teendőket,

– rendszeres nyitvatartás könyvtáros alkalmazásával, a lakosság részére térítésmentesen működteti a könyvtári szolgáltató helyet,

– elektronikus információ szolgáltatások igénybevételéhez széles sávú internet szolgáltatást biztosít.

Könyvtári szolgáltatások:

- kölcsönzés (könyv),
- folyóirat-olvasás-, kölcsönzés,
- könyvtárközi kölcsönzés,
- kölcsönözhető dokumentum előjegyzése,
- internethasználat.

A városban a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók. Szendrőlád Község Önkormányzatának Képviselő Testülete a közművelődési feladatellátás elvi és intézményi kereteit is évente pályázati keretből biztosítja olyan rendezvények támogatására, melyek szervesen kapcsolódnak a város kulturális életéhez, hagyományaihoz.

A kultúra és a közművelődés központja a Könyvtár és a Művelődési Ház, amely többcélú kulturális intézmény. Az önkormányzat a helyi honlapon hirdetményeken keresztül tájékoztatja a lakosságot a közművelődési lehetőségekről, plakátokon, szórólapon teszi közzé programjait.

Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a város kulturális életében, melyek kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mértén, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz. Ma már több a város határain túl is népszerű rendezvény fémjelzi tevékenységüket. Rendezvényeink többsége ingyenes (néhány esetben önkormányzat által támogatott) mindenki számára elérhető esemény.

2015 decemberében megnyílt Szendrőládon a Nem Adom Fel Ház. A Nem Adom Fel Alapítvány felújított egy a tulajdonában lévő épületet, létrehozva egy új közösségi központot a hátrányos helyzetű emberek számára. a felújított épületben különböző programokat is szerveznek a település és a térség lakóinak.

A felzárkóztató programja mélyszegénységben élő roma gyermekek számára indult. A program hatékonyan reagált a mélyszegénység és a szegregáció okozta problémákra, azonban világossá vált, hogy valódi változás csak úgy érhető el, ha nemcsak a gyerekekkel foglalkoznak, hanem megpróbálnak hatással lenni minden korosztályra.

Pályázati pénzből felújította az adományba kapott ingatlanát, hogy egy új közösségi házat hozzon létre a hátrányos helyzetű emberek számára. A komplex felújítás során az épület úgy újult meg, hogy megfeleljen az új funkciónak, bővült a hasznosítható alapterület és megtörtént az akadálymentesítés is.

A felújítás befejezését követően megkezdődött a szakmai program megvalósítása. A különböző klubok, szakkörök, tanfolyamok és nagyobb rendezvények segítségével szinte minden korosztályt megszólítanak, cél az, hogy a helyiek egyre nagyobb fokú bevonásával a jövőben egy önszerveződő, önsegítő közösség jöjjön létre, amely a kistérség többi településén is mintául szolgál és a közösségi ház ennek a folyamatnak mintegy bázisa legyen. A beruházással egy új munkahelyet is teremtettek egy hátrányos helyzetű munkavállaló számára.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön a közösségi együttélés jól működik, etnikai konfliktusok nem fordulnak elő. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását kell, hogy szolgálják a különböző rendezvények és közösségi programok.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulása (adományozás, önkéntes munka) Szendrőládon főként a Magyar Református Szeretetszolgálat, valamint a Katolikus Karitás Alapítványon keresztül történik.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Szendrőlád Község Önkormányzata közvetlenül és illetékes bizottságai útján szakmai segítséget, és támogatást nyújt az Szendrőlád Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére a nemzetiség hagyományainak, kultúrájának ápolásához, sport tevékenységéhez. Az önkormányzat biztosítja a romák számára a közösségi élethez szükséges infrastruktúrát. Fontos feladat a közösségi programok számát, tartalmát és hatékonyságát növelni.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a község fejlődéséhez járulnak hozzá.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat partneri megállapodás alapján a települési Önkormányzatra támaszkodva, annak háttéréként együttműködik a településen végzett esélyegyenlőségi tevékenységgel. Ennek megvalósítására önállóan és közösen is pályázott, a személyi feltételeket az önkormányzat is biztosította, a népszerűsítést vállalta, valamint önálló tevékenységként az önkéntes közérdekű munkavállalást végrehajtását látta el.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony képzettségi szint, magas munkanélküliségi mutatók	Képzési mutatók javítása, felnőttoktatás megszervezése munkaerő-piaci szükségletfelmérést követően, értékteremtő közfoglalkoztatási programok indítása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció
Életkörülményekből, életvitelből adódó egészségügyi problémák	Hátrányos helyzetűek szemléletmód váltás, prevenció, szűrőprogramok
Digitális írástudás hiánya akadályozza a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést	Számítógéppark bővítése, felhasználói szintű számítástechnikai képzések szervezése
A tartós munkanélküliség aránya magas	Közfoglalkoztatási programokba történő bevonás
A településen három szegregátum található	A szegregátumokban található ingatlanok korszerűsítése, komfortfokozatának növelése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát.

A dokumentumokban megfogalmazott célok, – a gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a fejlődési esélyek javítása E célok elérését minden gyermekre ki kell terjeszteni, de kiemelt figyelmet kell kapniuk azoknak, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Egyre nagyobb méreteket ölt a gyermekszegénység. Nagyon sok gyermek csak az óvodában és az iskolában jut meleg ételhez. A szegény családok nagy része a gyerekek után járó ellátásokból él, Súlyos problémát jelent a szegény családoknak a lakás fenntartása, a tüzelő beszerzése, Esetenként az óvodába és iskolába járás is nehézséget okoz a ruházat, cipő, tiszítási hiánya miatt. A nehéz sorsú gyerekek hátrányait még inkább tetézi a kifizetetlen közműtartozás, villany, gáz kikötése. Ilyen esetekben sajnos a szülők sokszor fordulnak uzsorakamatosokhoz, amivel még inkább tetézik a bajt. Ebből az ördögi körből nagyon nehéz kijutni, szinte lehetetlen.

Azok a szülők, akik rendelkeznek munkahellyel, azok is keveset keresnek, épp, hogy kijönnek a fizetésükből. A családok bevételei alig fedezik a rezsiköltséget, hiteleket, a gyerekek iskoláztatását, étkeztetését. A tartós munkanélküliség mentálisan is tönkreteszi a családokat. Az emberek alkoholizmusba, depresszióba, legrosszabb esetben öngyilkosságba menekülnek. Gyakorivá válik a megélhetési bűnözés.

A szegénység, munkanélküliség következtében kialakult családi funkciózavarok, mentálhigiénés problémák közvetlen hatással vannak a gyermek fejlődésére. A társadalmi következetlenségek kihatnak a család életére, amely nem tudja megvalósítani tápláló, biztonságot nyújtó funkcióját, A tápláló környezet ingoványos, bizonytalan környezetté válik. A leírt problémák tükröződnek a gyermek teljesítményében, viselkedésében, beszédkultúrájában. A gyermek személyiségfejlődésére ezen kívül veszélyt jelentenek még, és erőteljes hatást gyakorolnak a média erőszakot sugárzó műsorai is. A szülők többsége nem szelektálja a műsorokat, a gyerekek válogatás nélkül megnézhetnek mindent. Az erkölcsi értékek meglazulása tetten érhető a családok életében, életvitelében.

Az egyre mélyülő szegénységgel, nincstelenséggel a gyermekvédelemben dolgozók sajnos mindennap találkoznak munkájuk során. A gyermekek védelmével kapcsolatos problémák talán ezért is jelentkeznek halmozottan településünkön is.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfi-ak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfi-ak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 087	1 123	2210	49,19 %	50,81 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			167	7,56%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	338	392	730	15,29 %	17,74 %
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	52	49	101	2,35%	2,22%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

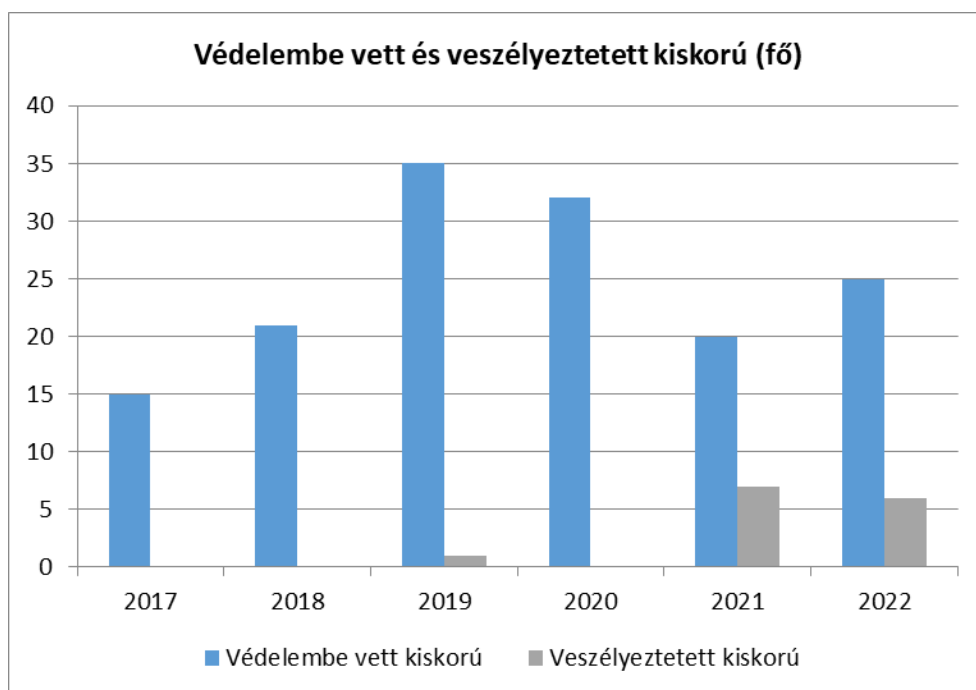
Szendrőlád állandó népességének száma 2020-ban 2210 fő volt, ebből gyermekkorú (0-17 éves) 998 fő. Ez az összlakosság 45,15%-a. Életkori megoszlás szerint 0-14 éves korig 730 gyermek, 15-17 éves korig 101 fő gyermek volt községünkben. Településünkön a lányok és fiúk száma kiegyenlített.

A legfiatalosabb korstruktúrával jellemezhető községek megegyeznek a romák által leginkább lakott településekkel. Ennek oka, hogy a roma lakosság körében hagyományosan magasabb a vállalt gyermekek száma, mint a nem-roma családoknál. Iskolába és óvodába településünkön járnak a gyermekek. Az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat,

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	15	n.a.
2018	21	n.a.
2019	35	1
2020	32	0
2021	20	7
2022	25	6

Forrás: TelR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §).

Szendrőládon a védelembe vett kiskorúak száma 2022 évben 25, a veszélyeztetettek száma 6 fő. A veszélyeztetett kiskorúak száma 2021. évtől nőtt meg, okáról nem rendelkezünk információval.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma településünkön magas, 800 fő feletti.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	778
2018	806
2019	806
2020	806
2021	826
2022	819

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma településünkön magas, 800 fő feletti.

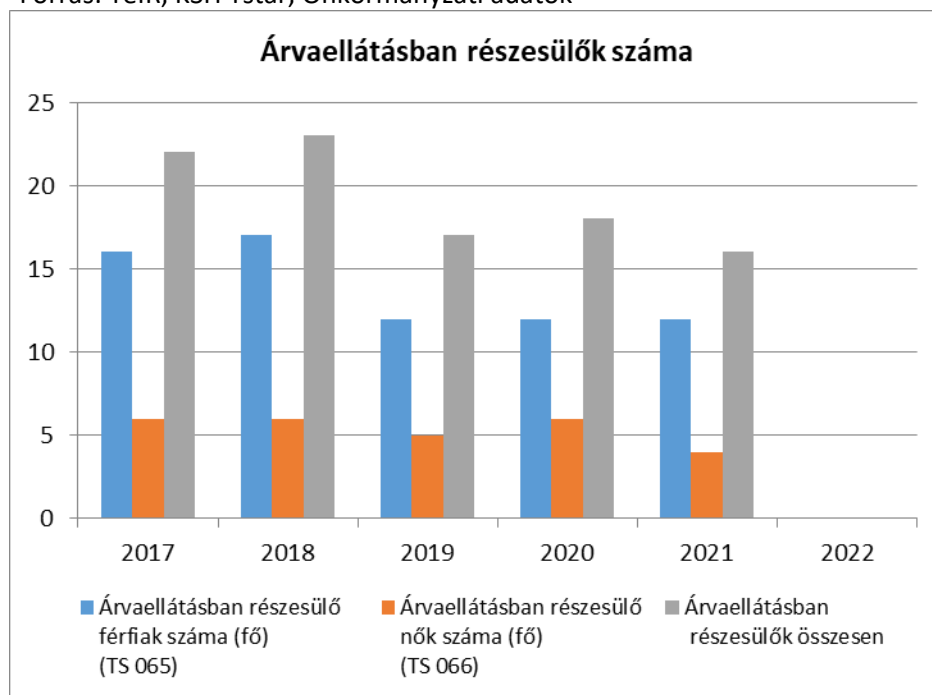
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, akinek családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A gyermekek jogán járó helyi juttatások tükrében az óvodáztatási támogatás.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	16	6	22
2018	17	6	23
2019	12	5	17
2020	12	6	18
2021	12	4	16
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátást azok a gyerekek kaphatnak, akiknek egyik vagy mindkét szülője meghalt, és ezért egyszülős családban vagy szülő nélkül nőnek fel. A jogosultság feltétele, hogy az elhunyt szülő biztosítási jogviszonyban állt, és megszerezte az ellátás megállapításához szükséges szolgálati időt. Az árvaellátás alapesetben a gyermek 16. életévéig jár. Azonban, ha a gyermek iskolában, szakképző intézményben, vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű képzésben vesz részt, az árvaellátás a tanulmányok időtartamára, de legfeljebb a 25. életévéig jár. Ha a jogosultság megszűnése előtt a gyermek megváltozott munkaképességűvé válik, az árvaellátás életkorra

tekintet nélkül megilleti. Településünkön 2018. évhez képest az árvaellátásban részesülők száma csökkent, az ellátásban részesülő férfiak száma magasabb.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen vehetik igénybe az étkezést. Településünkön az Önkormányzat óvoda- és iskolakezdési támogatást nyújt, valamint az ingyenes tankönyv ellátásban minden iskolai tanuló részesül. Az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést biztosítja, mely a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára elérhetővé teszi a napi egyszeri meleg étkeztetést a szünidőkben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön nem élnek külföldi állampolgársággal rendelkező gyermekek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az Önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozó információkkal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált környezetben élő gyermekek helyzetét a gyermekjóléti szolgáltatás során feltárt nehézségekkel jellemezhetjük:

- A szülők életvitele meghatározza a gyermek életvitelét.
- Az életviteli alapismeretek hiányosak, látszólag elfogadják az ilyen jellegű irányítást, de minden családban, minden nap nem tudunk felügyelőként jelen lenni. A viszonylagos javulást követően az elért színvonalat nem képesek megtartani. A szülők előtt sem volt megfelelő példa.
- A klienseket kilátástalanság, negatív jövőkép (amennyiben egyáltalán van), fásultság jellemzi.
- Az életvitel javításában helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa nyújt hathatós segítséget.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-
2022	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön 2 fő védőnői álláshely van, mindkettő betöltött, betöltetlen státusz nincs.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az egészségügyi alapellátás körébe tartozik a házi orvosi, gyermek és fogorvosi, illetve védőnői ellátás. Ezen alapellátások körében az önkormányzatokat ellátási felelősség terheli, A településen az egészségügyi alapellátás minden szegmense biztosítva van. Szendrőlád község közigazgatási területe egy vegyes (felnőtt és gyermek) házi orvosi körzetet alkot. A fogorvosi alapellátást Szendrőlád község közigazgatási területén az Edelényi 02 számú fogorvosi körzet látja el. Az

iskola-egészségügyi ellátás a házi orvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, melyet a 3751 Szendrőlád, Fő út 63. szám alatti orvosi rendelőben biztosítjuk.

- b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzatok kötelező feladatainak sorába tartozik a gyermekvédelem helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése. A gyermekvédelmi rendszer egyik meghatározó eleme a gyermekjóléti alapellátás, mely hatékony működése esetén kiemelten szolgálja a prevenciót, elősegítve ezzel a törvény alapelveinek és céljainak megvalósulását.

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését, A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatósi és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát megállapodás alapján az Abaúj-Hegyközi Gyermekjóléti és Szociális Alapszolgáltatói Körzet látja el,

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A jogszabályi változásoknak köszönhetően 2016. január 01-től a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, így létrehozva a kétszintű család- és gyermekjóléti szolgáltatást. A központi jogszabályok alapján, új intézményi formaként jelenik meg a települési szinten család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint járási szinten a család és gyermekjóléti központok. A feladatmegosztás tekintetében a járási család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe kerültek a hatósági intézkedéshez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységek (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás), valamint a speciális szolgáltatások biztosítása (pszichológus, jogász), települési szintű család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe pedig a lakóhely szintű minimumszolgáltatásoknak a biztosítása.

A jogszabályi változást követően a család és gyermekjóléti szolgáltatás feladatai négy tárgykör köré csoportosíthatók:

- tájékoztatás nyújtása (adatgyűjtés, tájékoztatás, pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást nyújtása),
- szociális segítőmunka (segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, családlátogatás, esetmegbeszélés, esetkonferencia, esetkezelés),
- szolgáltatások, ellátások közvetítése (együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében),
- adminisztrációs tevékenységi kör (segítségnyújtás ügyintézésben, tájékoztatásnyújtás, környezettanulmány készítés), valamint a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi, közösségfejlesztő programok szervezése. A településen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda szolgáltatások működnek, valamint működik szociális mosoda és fürdő is.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	28	28	7	7	0	0
2018	0	0	42	42	0	0	0	0
2019	0	0	42	54	0	0	0	0
2020	0	0	42	54	0	0	0	0
2021	0	0	42	54	0	0	0	0
2022	0	0	42	48	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. Gyermekekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a

gyermek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

f) Gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői -szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen

- a családsegítő szolgálat,
- a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az Ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére,

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való szabad hozzáférés a gyermekek számára biztosított.

A település óvodájában és iskolájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják. Az óvoda és az iskola napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai

gyakorlatokkal kiegészítve, A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akarati tulajdonságait, mint fegyelmesség, önfegyelm és kitartás, Rendszeresek a természetben, szabadlevegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra.

Sport és szabadidős programjaink döntő többségét a gyerekeknek szervezzük. Rendezünk vers- és mesemondó, olvasási versenyt – és természetesen kézműves foglalkozásokat (fonás, gyöngyfüzés, könyvjelzőkészítés, képkészítés, ragasztás, festés). A gyerekek körében népszerűek a mesés, bábos előadások, a felnőttek a zenés műsorokat kedvelik.

- i)* gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A településen a gyermekek intézményi, hétvégi, szünidei étkeztetését az önkormányzat szolgáltatja. Az intézmény által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény 50. §. (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Biztosított továbbá az, hogy az intézményekben az arra jogosultak igénybe vehyék az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést.

Óvodáztatási támogatást a települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére állapítja meg, aki e akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnak a: kezdetéig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való részvételt, gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.

- j)* eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A Szendrőládon található köznevelési és közoktatási intézményekben az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos, és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok nincsenek elkülönítve, valamennyi kulturális és sport programon közösen vesznek részt.

- k)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

- l)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A településen a hátrányos helyzetű lakosságnak megpróbálják a lehető legnagyobb segítséget nyújtani a támogatások terén rendkívüli települési támogatás, lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás és köztemetés támogatás nyújtásával.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezési szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus, lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetség gondozás.

- h)* a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	157	157	100,00
2018	156	156	100,00
2019	152	0	0,00
2020	158	0	0,00
2021	156	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. Így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során. Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítség nyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével. A településen az óvodai férőhelyek számát 150 főre duzzasztottuk fel az új épületünkben. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai óvodáztatását ösztönzi az óvodáztatási támogatás, mely annak állapítható meg, akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődik, amelyben ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt. A támogatás évente két alkalommal kerül kifizetésre az ügyfél által meghatározott számlaszámra.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	274	100,00
2018	n.a.	273	100,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskola az általános műveltséget megalapozó, középfokú továbbtanulásra és a pályaválasztásra felkészítő nevelési-oktatási intézmény (gyógypedagógiai oktatással). Feladatellátási hely; a köznevelési intézmény (2012 előtt közoktatási intézmény) igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő nevelési-oktatási feladatokat ellátó intézményegység. Általános iskolába beiratkozott, az adatfelvétel eszmei időpontjában az intézménnyel tanulói jogviszonyban lévő személy gyógypedagógiai oktatással együtt). (A statisztikai közlésekben 2000-től az általános iskolai tanulók száma nem tartalmazza a gimnáziumi oktatásban tanuló 5-8. évfolyamos tanulókat. Létszámuk a gimnáziumi tanulók számában szerepel. A nappali oktatásban részesülő általános iskolás gyermekek közül azok aránya, akik esetében a hátrányos helyzet fennállását megállapították (gyógypedagógiai oktatással együtt).

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű középiskolai tanulók számáról nem rendelkezünk adatokkal.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	2	776
2018	24	499
2019	0	804
2020	0	803
2021	0	827
2022	0	819

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma – a 2018-as évet kivéve – folyamatosan 800 fő körül mozog.

- i) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az Edelényi Nevelési Tanácsadóból fejlesztő pedagógus, logopédus jár ki az óvodánkba, iskolánkba.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	150	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00	17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	15	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	3
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	0	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	6	150	1	157	0	0	26
2018	n.a.	6	150	1	156	0	0	26
2019	n.a.	6	150	1	152	0	0	25
2020	n.a.	6	150	1	158	0	0	26
2021	n.a.	6	150	1	156	0	0	26
2022	n.a.	6	150	1	n.a.	0	0	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai férőhelyek száma 150 fő. A férőhelyek a vizsgált időszakban betöltöttek.

4.4.4. számú táblázat – Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	16	1	17,13	0,36
2018	0	16	1	17,06	0,00
2019	0	16	1	18,31	0,00
2020	0	18	1	17,89	0,31
2021	0	18	1	18,44	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

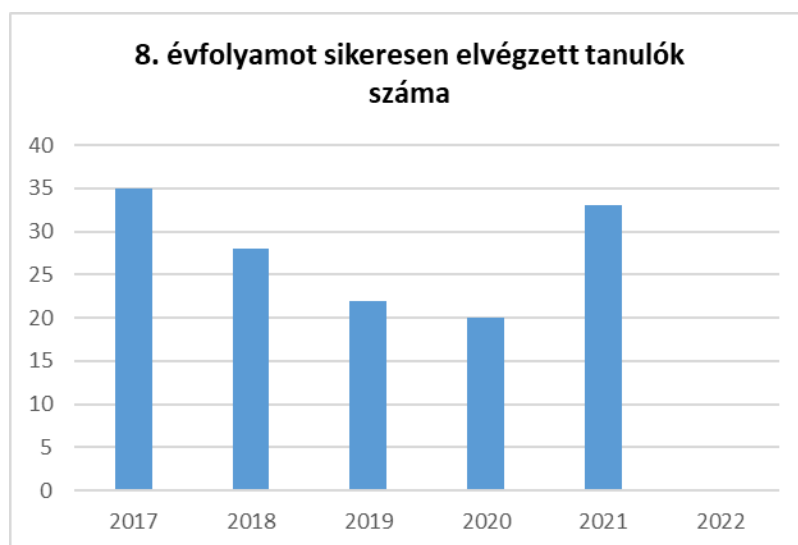
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai osztályok száma Szendrőládon 16. Az átlagos osztálylétszám 17-18 fő. Gyógypedagógiai osztály nincs.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	35
2018	28
2019	22
2020	20
2021	33
2022	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot sikeresen elvégzők száma ingadozik, 2021. évben 33 fő, amely az osztálylétszámra vetítve 90% körüli. Sajnos a korábbi években ez nem mondható el.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs hátrányos megkülönböztetés az oktatás-nevelés területén.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Erre vonatkozó kimutatásunk nincs, így az eltéréseket nem tudjuk prezentálni.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az étkezés, az óvodakezdési támogatás juttatásainál valósul meg.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	613
2018	n.a.	n.a.	n.a.	627
2019	n.a.	n.a.	n.a.	780
2020	n.a.	n.a.	n.a.	756
2021	n.a.	n.a.	n.a.	789
2022	n.a.	n.a.	n.a.	816

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkeztetésben részesülők száma 2019. év óta 800 fő körüli. Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatás működik településünkön. A gyerekházban szakmai vezető, szakmai munkatárs és egy segítő munkatárs dolgozik. A működést segíti a felújított, korszerű épület, s különösen a játszószoza. 2019-ben kialakításra került egy fürdő is, ahol tisztálkodási és mosási lehetőség van a gyerekházat látogató családok számára. A jól felszerelt konyhában napi

rendszerességgel készül a gyerekek tízóraija, a főzőklubban pedig az anyukák finom ételeket készítenek, születésnapokra és közösségi programokra süteményeket sütnek.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szociálisan rászoruló gyermekek számára felzárkóztató, tehetséggondozó programok hiánya	Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda jellegű programok szervezése, nyári táboroztatás a szünidő hasznos eltöltése céljából
HH és HHH gyermekek magas száma az iskolában és óvodában.	Minél korábbi óvodáztatás, egyéni fejlesztés, hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenység hatékonyságának fejlesztése, esélyteremtő nevelési eljárások
Mozgásszegény életmód	Játszótereken lévő eszközök állagmegóvása, felújítása, szabadidősport programok, gyalogtúrák, ovi-foci, néptánc, úszás szervezése
Egészségügyi problémák	Óvodai-iskolai szűrőprogramok, szemléletváltó életmód programok
Szünidei programok hiánya	Szünidei programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában.

Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentétjeként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

E tématerületnél kiemeljük – az egységes szemlélet miatt – a vonatkozó jogszabályokat.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is, Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagymértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők

inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nő társaik.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál, különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Az Európai Unió belül nálunk a legalacsonyabb a nők részvétele a döntéshozásban. A nők esélyegyenlősége azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A megkülönböztetés tilalma szerint neme alapján senkit sem érhet negatív diszkrimináció. Magyarország Kormánya azonos jogokat kíván biztosítani a nőknek a mindennapokban, elkötelezett, hogy a nemek azonos módon érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak.

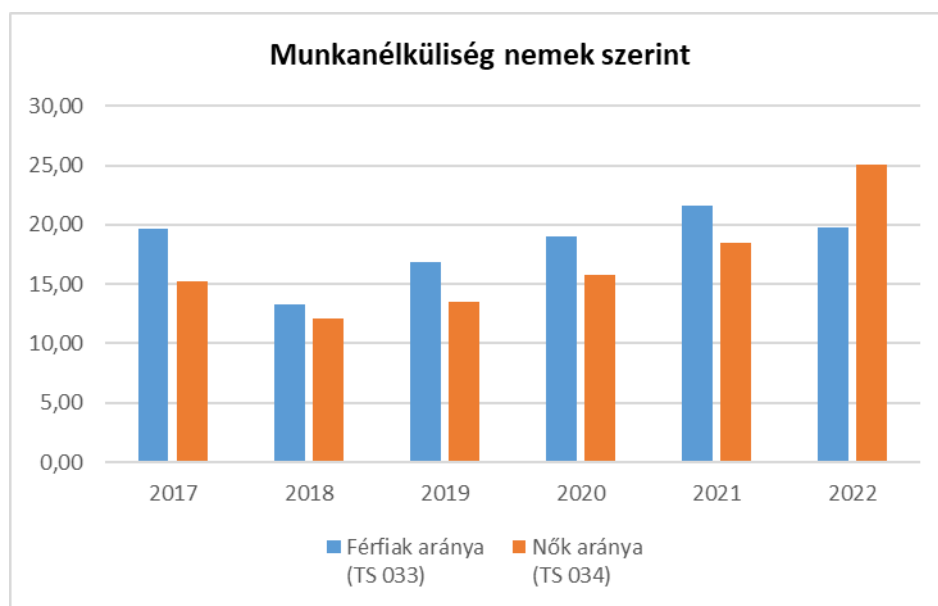
A nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. Leginkább a nőket érinti a karrier vagy család közötti választási kényszer, dilemma. Egyik oldalon a pénzkeresés, a szakmai tudás, az előmenetel áll, a másik oldalon van a család, az otthonteremtés, a háztartás, a gyermeknevelés, annak örömeivel és problémáival. A nő legnagyobb gondja és feladata, hogy összeegyeztesse a munkát és a családot, mellyel nem könnyű megbirkózni. A munkáltató és a társadalom számára is örömmel kellene lennie, ha egy nő, a család gyermeket vállal. A munkáltatók nagy része nem szívesen alkalmaz fiatal nőket, mondván, hogy hamarosan szülni fognak, s ezért korlátozottabban tudnak rájuk számítani, tartanak tőle, hogy a kisgyermek nevelése során sokat fognak hiányozni. Kétségtelen, hogy a szülési szabadság, és a GYES időszaka alatt, valamint később a gyermek esetleges betegsége miatt hosszabb rövidebb ideig kiesnek a munkából. A fentiek miatt sok munkáltató munkaviszony létesítésekor, vagy akár előmenetelben is a férfiakat részesíti előnyben. Mindezek hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, akik éppen ezért gyakran kisebb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, karrier helyett a családot választják. Ugyanakkor a munkáltatóknak be kell látniuk, hogy igenis vannak olyan területek, amelyeken a nők sokkal jobban érvényesülnek, mint a férfiak. Például egy kellemes női hang a telefonban, vagy a nők által végzett precíz munka egy-egy feladat során nélkülözhetetlen lehet, nem beszélve a nők ösztönös megérzéseiről, érzékenységéről, amit a munkába visznek, szintén pótolhatatlan.

2022 júliusában Magyarországon a 15–64 évesek közül 4 millió 589 ezren minősültek foglalkoztatottnak, a korcsoportra jellemző foglalkoztatási ráta 74,4 százalék volt. A férfiaknál a foglalkoztatottak létszáma – 14 ezer fős növekedéssel, – 2 millió 438 ezer főt ért el, foglalkoztatási rátájuk 0,8 százalékponttal, 79 százalékra nőtt. A nők esetében a foglalkoztatottak létszáma 27 ezerrel, 2 millió 151 ezer főre, a foglalkoztatási ráta 1,3 százalékponttal, 69,7 százalékra emelkedett.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. Az önkormányzat külön figyelmet fordít azon női munkatársaival való folyamatos kapcsolattartásra, akik kisgyermeküket otthon nevelik.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	19,62	15,22	17,42%
2018	13,31	12,12	12,72%
2019	16,81	13,55	15,18%
2020	19,05	15,8	17,43%
2021	21,63	18,43	20,03%
2022	19,8	25,08	22,44%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

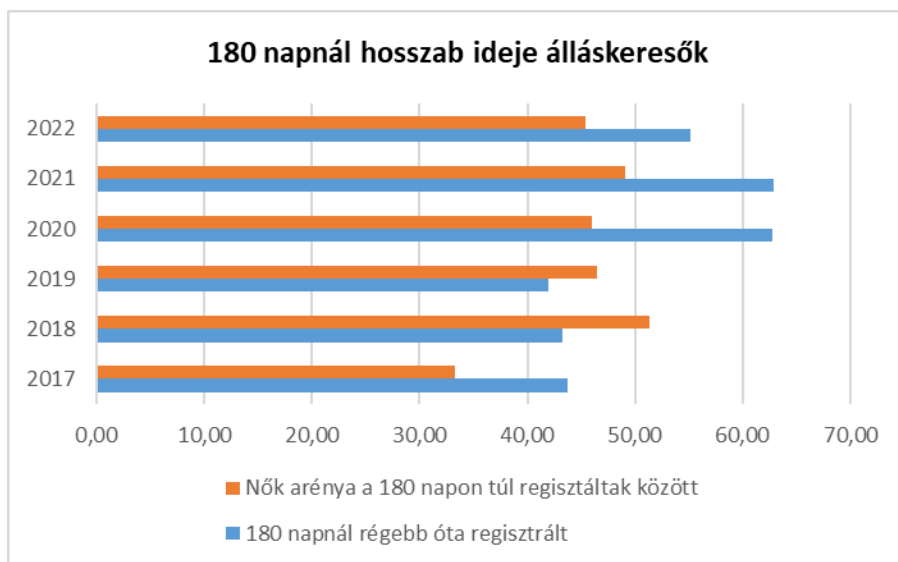

A szám adatok mutatják, hogy a településen 2018-2022. év között a munkanélküli férfiak és a nők aránya nőtt, ez betudható a közfoglalkoztatási programban résztvevők csökkenésének. Településünkön a női álláskeresők aránya ingadozik.

5.1.2. számú tábla – A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	43,78	33,33
2018	43,27	51,35
2019	41,95	46,51
2020	62,71	45,95
2021	62,83	49,11
2022	55,18	45,45

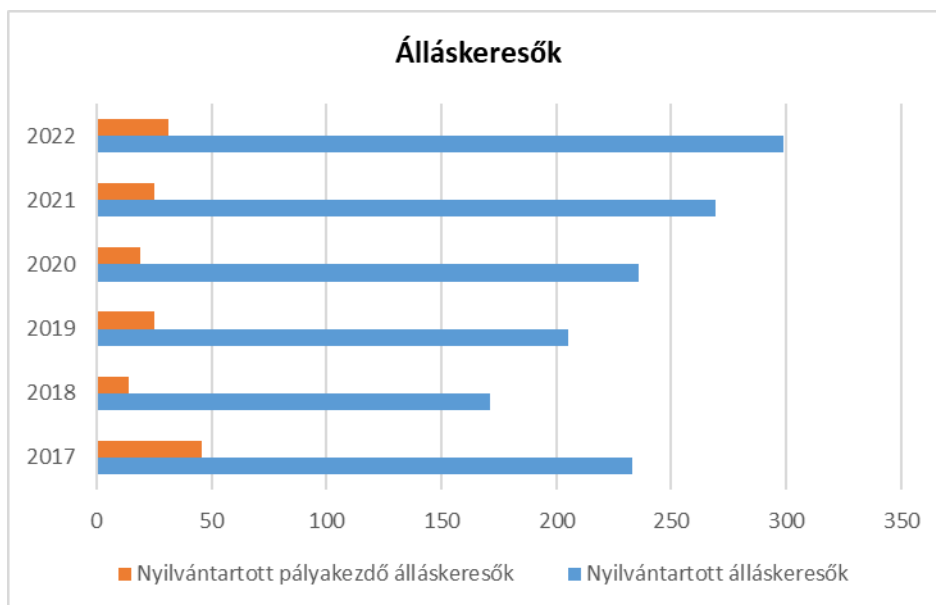
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál régebben állást keresők száma ingadozik, mely álláskeresőkön belül a nők aránya szintén ingadozó.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláske- resők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő ál- láskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	233	46
2018	171	14
2019	205	25
2020	236	19
2021	269	25
2022	299	31

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma növekvő tendenciát mutat. Ennek oka, hogy a pályakezdő álláskeresők jelentékeny része 8 osztályt, vagy ennél végzett, valamint a közmunka program folyamatosan szűkül.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A mai világban az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében meg kell valósítani, lehetőséget kell adni arra, hogy emeljék tudásszintjüket, így szélesebb az a kör, ahol elhelyezkedhetnek, könnyebben tudják családjuk számára megteremteni a megélhetést, melyhez nem elegendő kizárólag a férfi jövedelme. A munkaügyi szervek által biztosított képzési, átképzési lehetőségek felé irányítjuk az esetlegesen érintett lakosokat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Alapvető elvárás országos szinten, hogy a nők nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést a bérezés során sem. Ennek megfelelően végzi minden munkáltató a tevékenységét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	2	n.a.	-
2019	2	n.a.	-
2020	2	n.a.	-
2021	2	n.a.	-
2022	2	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Szendrőlád településen két védőnő lát el szolgálatot.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A nők munkába állását segítheti a gyermekük bölcsődei elhelyezése, amelyet Szendrőládon két bölcsődei csoport biztosít.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	28	28	7	7	0	0
2018	0	0	42	42	0	0	0	0
2019	0	0	42	54	0	0	0	0
2020	0	0	42	54	0	0	0	0
2021	0	0	42	54	0	0	0	0
2022	0	0	42	48	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A családi, háztartási magánéletbeli feladatok leginkább a nőket terhelik. Általában ők gondoskodnak gyermekeikről, szüleikről, sokszor párjukról is. A kisgyermekes családoknál elhelyezkedési problémát, és a munkahelyi feladatok megoldását nagyban befolyásolja a bölcsőde,

ill. óvoda megléte, A mai korszerű munkahelyek elvárják a teljes odaadást, a cégnek megfelelő munkahelyi tempót, ezért az otthoni felelősségteljes gyermekvállalás, gyermeknevelés háttérbe szorul.

A településen két bölcsőde elérhető. A családi napközi ellátást a Szendrői Református Családi Napközi biztosítja.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a településen a védőnő. A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szülestől, szoptatástól a tápláláson gyereke nevelésén át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnők nagy figyelmet fordítanak a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

A településen a védőnői tanácsadás biztosított. A védőnők által nyújtott szolgáltatások révén nem szenvednek hiányt sem a családtervezés, sem az anya- és gyermekgondozás területén.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A vizsgált időszakban Szendrőlád településen nem történt nyilvánosságra került nőket érintő, vagy családon belüli erőszakos eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik sem anyaothton, sem átmeneti családi otthon, a krízishelyzetben lévő családok, gyermekek, édesanyák a településtől 40 km-re található Miskolc városában találnak anyaothont, családok átmeneti otthonát.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Szendrőlád képviselő testületének, amely 7 főből áll, jelenleg nő tagja nincs. Meg kell azonban jegyezni, hogy a képviselő-testület tagjait a választópolgárok közvetlenül választják meg.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet a Munkaügyi Központ, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

A védőnő a kötelező feladatain túl alternatív programokkal segíti a nők – anyák mindennapjait.

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására irányuló kezdeményezések a településen nincsenek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	A kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, képzések, átképzések, szakképzések szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése
Családon belüli/kapcsolati erőszak jelenléte	A jelzőrendszer kialakítása, tagjainak tájékoztatása, áldozatsegítés
Nehezen összeegyeztethető a család és a munkahely	Munkahelyek családbaráttá tételek, a szociális háló bővítése
Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket.
Gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	A kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, képzések, átképzések, szakképzések szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése
Családon belüli/kapcsolati erőszak jelenléte	A jelzőrendszer kialakítása, tagjainak tájékoztatása, áldozatsegítés

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10,9 volt, 2050-ben 25,94 körül várható, míg ez az arány Európában 36,37-96-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség.

A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére. Az életkörülményeket – így az időskorúakét is – általában a lakáshelyzettel, a jövedelemmel és a fogyasztás szerkezetével, színvonalával lehet jellemezni, figyelemmel a háztartások szerkezetére.

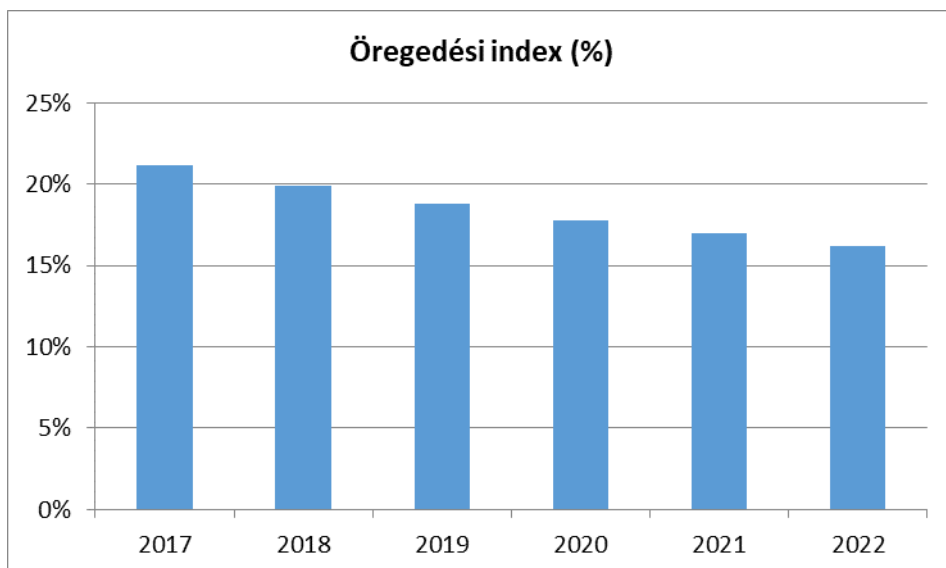
Az öregedés folyamata elkerülhetetlen. Egy társadalom akkor kezeli az idősök kérdését sikeresen, ha az idős ember aktivitása, anyagi, egészségügyi, szociális és kapcsolati biztonsága az egyén számára megnyugtatóan alakul. Az életminőség megtartása részben az intézményekre, részben az egyénre hárul. Kérdés az, hogy az egyes szociális ellátó rendszerek mennyire készültek fel a növekvő igények ellátására, mennyi terhet bír el a család, milyen megtartó és támogató közösségekre támaszkodhatnak az idősök.

Kiemelt figyelmet érdemelnek, mert magas az egyedül élők aránya, így az önkormányzat számára további odafigyelést jelent, mivel igényük várhatóan megnő a közösségi szolgáltatásokra.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	141	666	21,17%
2018	136	683	19,91%
2019	135	717	18,83%
2020	130	730	17,81%
2021	130	764	17,02%
2022	125	773	16,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

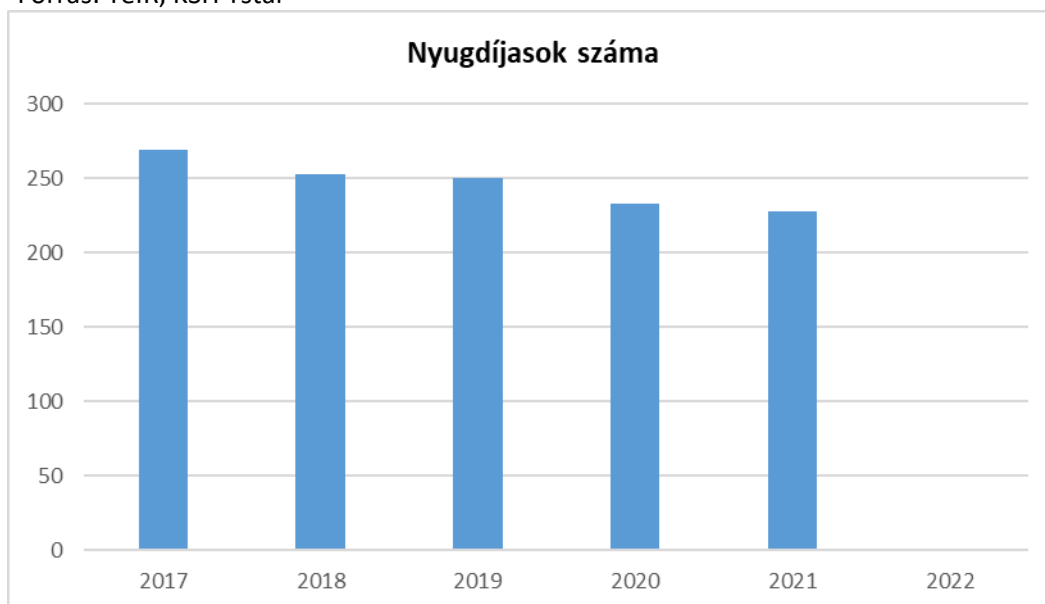

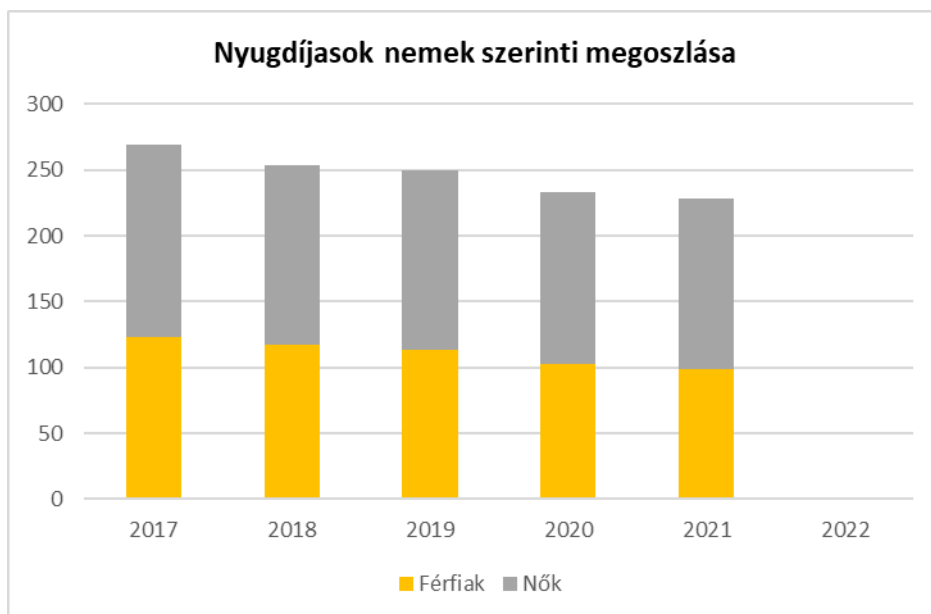
Szendrőládon az országos átlaggal ellentétben csökken az öregedési index, melynek oka a lakosság gyermekvállalási hajlandóságával indokolható.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	123	146	269
2018	117	136	253
2019	113	137	250
2020	103	130	233
2021	99	129	228
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

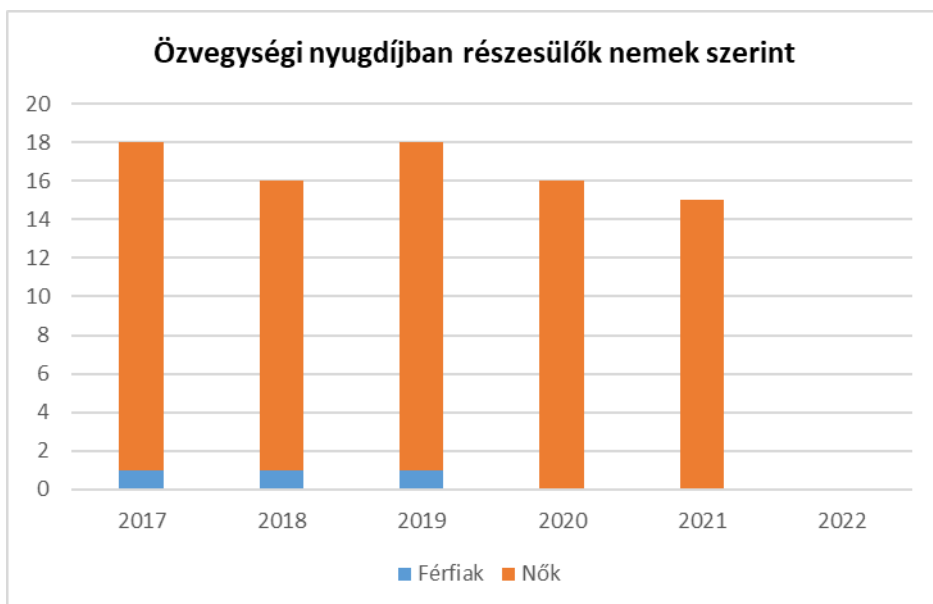
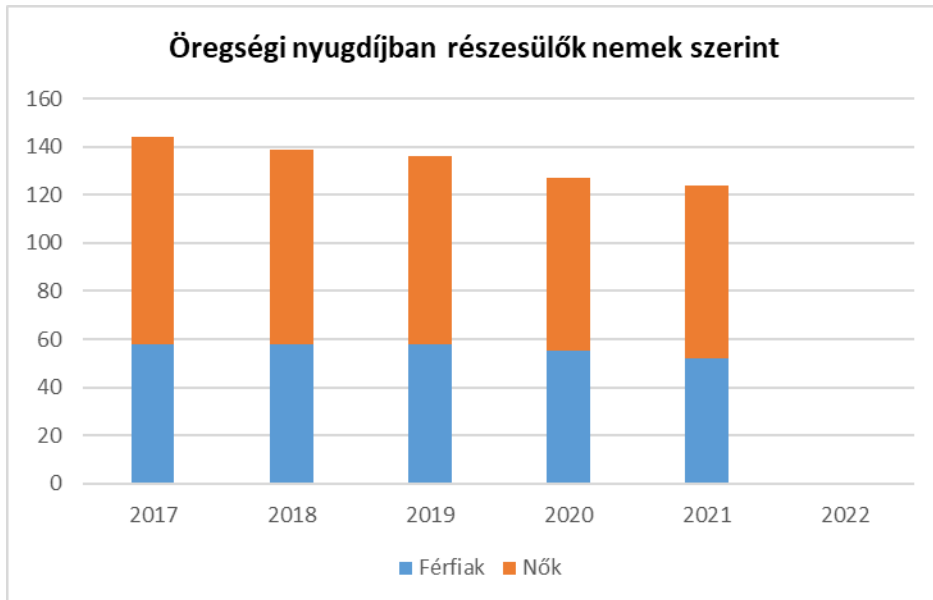
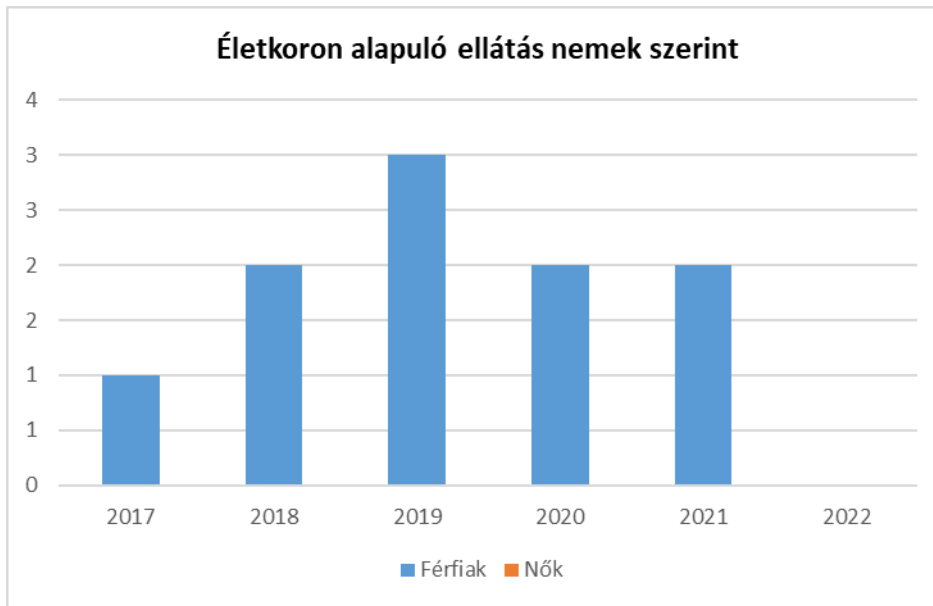
A nyugdíjasok száma folyamatosan csökken, a nők aránya az országos átlaggal megegyezően magasabb.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	1	0	58	86	1	17	9
2018	2	0	58	81	1	15	8
2019	3	0	58	78	1	17	7
2020	2	0	55	72	0	16	6
2021	2	0	52	72	0	15	4
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH

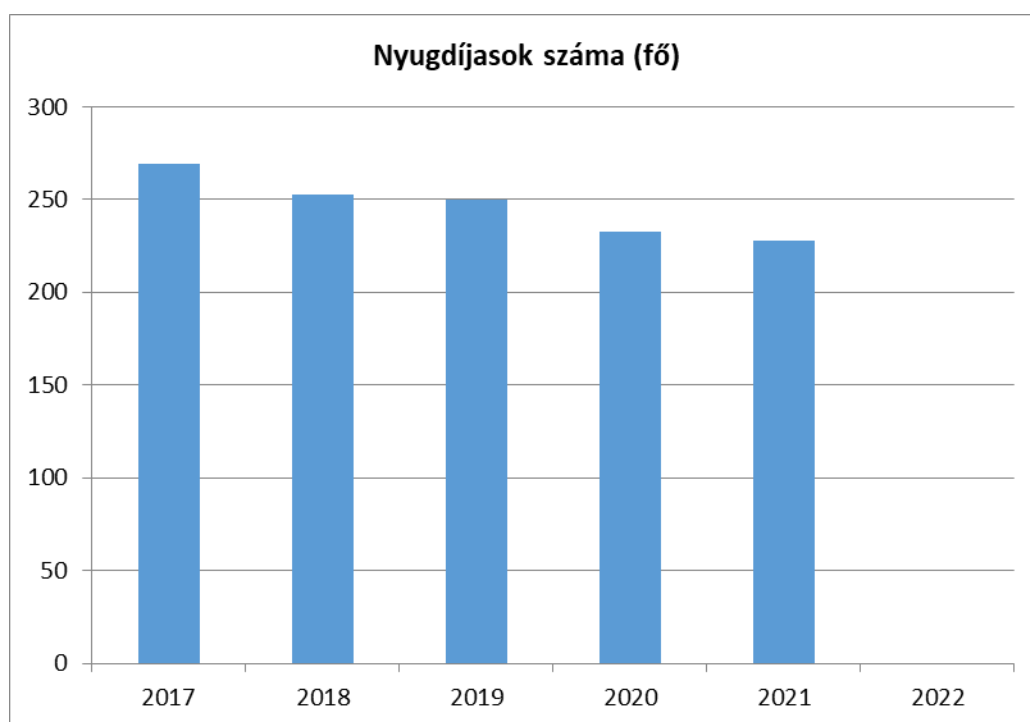
Tstar

A nyugdíjasok számát tekintve is elmondható, hogy a nők száma magasabb a férfiak számánál, A nyugdíjasok száma az elmúlt évek során csökkent. Ellátatlan nyugdíjas nincs. Az önkormányzati és állami támogatásokon, támogató szolgáltatásokon felül nagyon fontos a közösség szerepe is, megelőzve a mentális és ezzel együtt járó fizikai megbetegedések kialakulását. A női nyugdíjasok száma településünkön magasabb, ami a férfiakról nem mondható el.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meg- egyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadék- ban és egyéb járandóságban ré- szesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, jára- dékban és egyéb járandóság- ban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	123	146	269
2018	117	136	253
2019	113	137	250
2020	103	130	233
2021	99	129	228
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az életkoron alapuló ellátást igénylők között a férfiak túlnyomó többségben vannak, az öregségi nyugdíjat, illetve özvegyi nyugdíjat viszont a nők veszik inkább igénybe, melynek oka az, hogy a férfiak várható átlagéletkora alacsonyabb. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Magyarországon a KSH adatai szerint 2010-ben az 55 év feletti korosztály foglalkoztatási rátája alig haladta meg az 50 százalékot. Az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket, hiszen magasabb bért és addicionális költséget jelentenek számukra. Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni,

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), helyi adat sajnos nem áll rendelkezésre. A legtöbb munkaadó kevésbé vagy egyáltalán nem aknázza ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	233	171	205	236	269	299
41-45 év (TS 042)	Fő	29	15	17	23	31	34
	%	12,45%	8,77%	8,29%	9,75%	11,52%	11,37%
46-50 év (TS 043)	Fő	23	25	29	36	31	35
	%	9,87%	14,62%	14,15%	15,25%	11,52%	11,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	17	13	21	16	24	31
	%	7,30%	7,60%	10,24%	6,78%	8,92%	10,37%
56-60 év (TS 045)	Fő	9	6	10	13	14	22
	%	3,86%	3,51%	4,88%	5,51%	5,20%	7,36%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	5	7	11	16	21
	%	1,29%	2,92%	3,41%	4,66%	5,95%	7,02%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szendrőládon is érvényesül az országos tendencia, miszerint az életkor növekedésével nő a munkanélküliség. A vizsgált időszakban a munkanélküliek aránya növekedést mutat.

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az időskorúakra is nagy figyelmet kell szentelni ilyen kis lélekszámú településen, hiszen a folyamatosan növekvő öregedési index alapján elmondható, hogy az élhető település érdeke az időskorúak életének jó minőségi szinten való tartása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Településünkön hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem jellemző.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

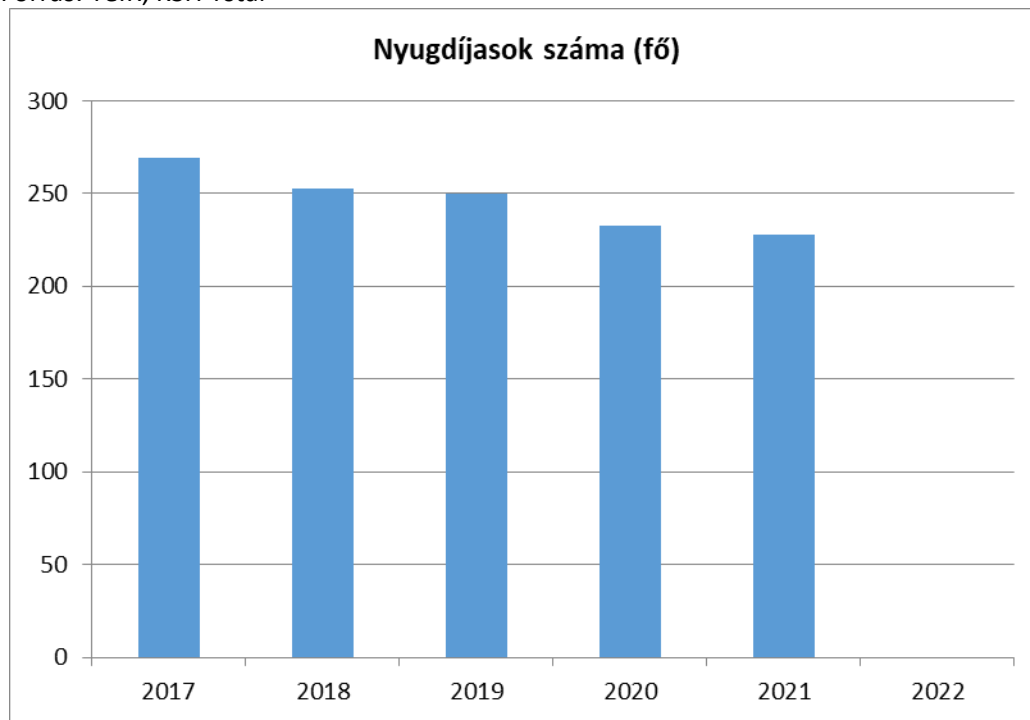
A házi segítségnyújtást és a Hit, Szeretet, Gondoskodás Szendrői Református Egyházközösséggel kötött feladat ellátási szerződéssel, Szendrőlád Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások közül a családsegítés és gyermekjóléti szolgálatot, a támogató szolgálatot biztosítja. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az önkormányzat biztosítja.

Akadálymentes parkolóhely van településünkön, parkolóhelyeink tágasak és a mozgáskorlátozottak számára is könnyen hozzáférhetők. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése – biztosított a településen. A közösségi tömegközlekedés akadálymentesítése megtörtént. A távolsági autóbuszok, melyek a tömegközlekedés egyetlen képviselői, azok általában alacsony padlós gépjárművek.

**6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meg-
egyeznek a 6.1.1-es táblázattal)**

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	123	146	269
2018	117	136	253
2019	113	137	250
2020	103	130	233
2021	99	129	228
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szendrőládon a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma folyamatosan csökken, a korábban részletezett okok miatt. Ez a csökkenés mindkét nem tekintetében egyaránt tapasztalható.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

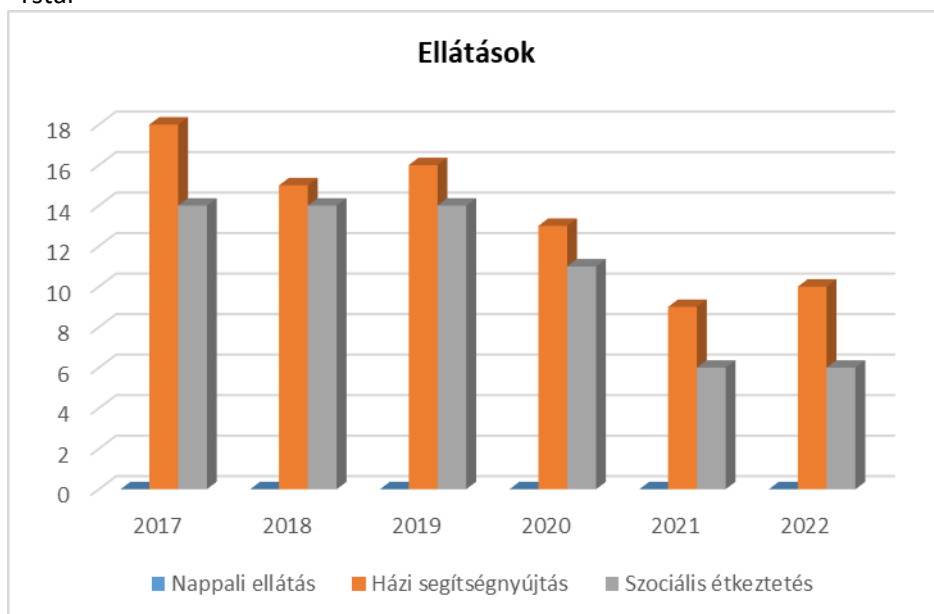
Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	141	0	18	14
2018	136	0	15	14
2019	135	0	16	14
2020	130	0	13	11
2021	130	0	9	6
2022	125	0	10	6

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Szendrőládon a nappali ellátást és a szociális étkeztetést az idősök közül viszonylag kevesen veszik igénybe, és számuk évről évre csökken. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A közszolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. Szendrőládon a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz, rendezvényekhez való hozzáférést biztosítjuk.

Az önkormányzat közművelődési feladatait az általa fenntartott Könyvtár, valamint a közművelődési színteret nyújtó Művelődési Ház fenntartásával és működtetésével látja el.

A könyvtári szolgáltató hely működtetése a Miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral kötött külön megállapodás alapján történik.

A könyvtári szolgáltató hely működtetésében az önkormányzat által ellátandó feladatok:

– az önkormányzat ellátja a lakosság nyilvános könyvtári ellátásának kötelező feladatából eredő teendőket,

– rendszeres nyitvatartás könyvtáros alkalmazásával, az önkormányzat a lakosság részére térítésmentesen működteti a könyvtári szolgáltató helyet,

– elektronikus információ szolgáltatások igénybevételéhez széles sávú internet szolgáltatást biztosít.

A községben a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók.

Szendrőlád Község Önkormányzatának Képviselő Testülete a közművelődési feladatellátás elvi és intézményi kereteit is évente pályázati keretből biztosítja olyan rendezvények támogatására, melyek szervesen kapcsolódnak a város kulturális életéhez, hagyományaihoz.

A kultúra és a közművelődés központja a Könyvtár és a Művelődési Ház, amely többcélú kulturális intézmény. Az önkormányzat a helyi honlapon hirdeteményeken keresztül tájékoztatja a lakosságot a közművelődési lehetőségekről, plakátokon, szórólapon teszi közzé programjait.

Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a község kulturális életében, melyek kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz, Ma már több a város határain túl is népszerű rendezvény fémjelzi tevékenységüket. Rendezvényeink többsége ingyenes (néhány esetben önkormányzat által támogatott) mindenki számára elérhető esemény.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

d) a generációk közötti programok.

Alapvető igény ebben az életkorban a lehető legjobb egészségi állapot megtartása, elérése. Ennek érdekében a közös hivatalos ellátó önkormányzatok segítségével a helyi orvosok, egészségügyi ismeretekkel rendelkező személyek segítik a lakosságot.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tette kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról. Esetükben a magukba zárkózás az a probléma, amit kezelni kell. Az önkormányzat a házi segítségnyújtás működtetésével próbál a rászorulóknak megfelelő segítséget nyújtani. Kistelepülés lévén az életkorral járó saját igények kielégítését célzó programok szervezésére önkormányzati szinten nem áll rendelkezésre forrás.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Áldozattá válás	Időseket érintő bűncselekmények megelőzése, Rendőrség és Polgárőrség bevonásával preventív tájékoztatók, előadások szervezése, térfelügyelő kamerarendszer bővítése
Az idősek számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő	Az idősek informatikai jártasságának javítása
Mozgásszegény életmód, elmagányosodás	Mozgást fejlesztő programok (gyógytorna), helyi aktivitást segítő programok szervezése
Célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása (Praxis közösség szűrőprogramjai), felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb. társadalmi csoportot alkotják.

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

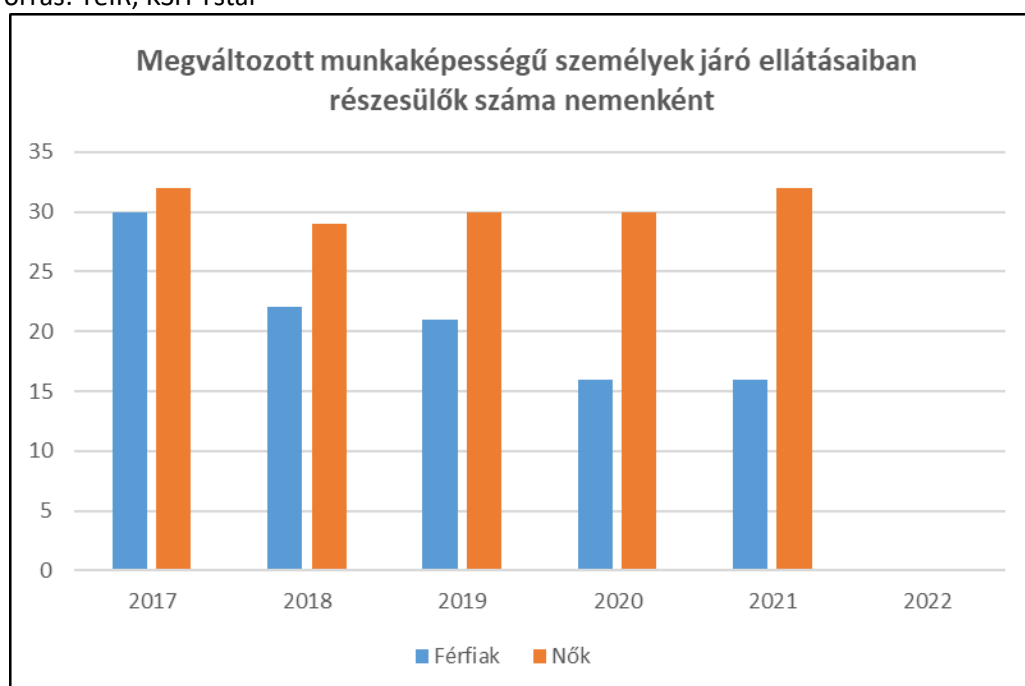
Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékos-ság esetén még jelentősebb.

Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élők, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	30	32	62
2018	22	29	51
2019	21	30	51
2020	16	30	46
2021	16	32	48
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű nők száma kiegyenlített, a férfiak száma jelentősen csökkenő tendenciát mutat.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településünkön élő fogyatékos személyek nappali ellátásában nem részesülnek.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A községben a fogyatékkal élők munkavállalását segítő lehetőségek egyelőre nem elérhetők.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs információnk arról, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. A fizikai akadályozottság a település domborzati viszonyai miatt igen sok helyen jelen van, de ez nem jelenti azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának akadályja lenne. Inkább az a probléma, hogy nincs foglalkoztató.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek alapszolgáltatást nyújtó intézmény nincs a településen. A családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybe vevőnek van e bármilyen fogyatékossga.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek. Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti e személyek életének megkönnyítését, együttműködve az érintett személyek igényeinek megfelelően.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre; Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára – a külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az – az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt – azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban – vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez – a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog biztosított a településen: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljeskörűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra.

A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Ennek érdekében az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumokat hirdessen az önkormányzat.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell az egészségügyi és rehabilitációs ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületekben megoldott az akadálymentesítés. Az egészségügyi alapellátásnak helyet adó épületben a fogyatékkal élők számára az akadálymentesítés megoldott. A Községi Könyvtárban és Közösségi Házban az akadálymentesítés megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint – figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése megoldott.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A kötelezően, jogszabályban előírt akadálymentesítettség megtörtént,

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Akadálymentes parkolóhely van településünkön, parkolóhelyeink tágasak és a mozgáskorlátozottak számára is könnyen hozzáférhetők. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése – biztosított a településen. A közösségi tömegközlekedés akadálymentesítése megtörtént. A távolsági autóbuszok, melyek a tömegközlekedés egyetlen képviselői, azok általában alacsony padlós gépjárművek.

f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Településünkön fogyatékos személyek számára nincs semmilyen szakszerű szolgáltatás. Községünkötől 40 km-re található a Miskolci Fogyatékkal élők Nappali intézménye, ahol az intézmény alaptevékenységének egyik része az 1-18 éves korú, gyógypedagógiai vagy egyéb iskolarendszerű oktatásba be nem vonható, értelmi, illetve halmozottan fogyatékos gyerekek teljes körű ellátása, ápolása, képességfejlesztő oktatása.

A fogyatékosok otthona 40km-re található, ahol a nyugdíjas korúakon kívül azon 18 év fölötti személyek teljes körű ellátása, ápolása és gondozása, akik a vonatkozó jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkeznek, betegségük, fogyatékoságuk és demencia körébe tartozó kórképük miatt önmagukról gondoskodni nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, de rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényelnek és ellátásuk más módon nem oldható meg.

Az intézmény alaptevékenységének másik része a 18 év feletti azon értelmi, illetve halmozottan fogyatékos személyek teljes körű ellátása, ápolása, gondozása, akik önálló képességgel részben sem rendelkeznek, inkontinensek, terápiás vagy munka jellegű foglalkoztatásba nem vonhatók be és ellátásukra csak intézményi keretek között van lehetőség.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen jelenleg nincsenek.

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos személyeket ellátó hozzátartozók számára nagy problémát jelent az értelmileg akadályozott, autista, vagy súlyosan akadályozott gyermek, felnőtt helyzete akkor, ha ellátásukat – életkoruk, egészségi állapotuk révén – egyre nehezebben tudják megoldani, ezen feladatoknak megfelelni. A fogyatékkal élő emberek számára is fontos, hogy a lehető legtávolabbi saját otthonukban maradhassanak, ők és hozzátartozóik segítséget kapjanak ehhez, ennek érdekében a házi segítségnyújtás lehetőségeinek, kereteinek bővítése indokolt. Kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a családokra, ahol a fogyatékos személyt ellátó családtag maga is segítségre szorul. Az elsődleges munkaerőpiacra való bekerülés ritkán, vagy egyáltalán nem valósul meg, ennek következtében megfelelő jövedelem hiányában felülreprezentált körökben az alacsony életszínvonal. Fontos lenne a védett munkahelyek bővítése, az elsődleges munkaerőpiac munkáltatóinak szemléletváltozása.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők az egészségügyi szűrésekre nehezen jutnak el a szakorvosi rendelőkbe	Mobil szűrőállomás biztosítása évente. Felhívások, tájékoztatások szervezése
Elszigeteltség	A célcsoport kommunikáció színterének bővítése, számítógépes ismeretek szélesítése
Az Önkormányzat honlapja nem teljes körűen akadálymentes	A weblap infokommunikációs akadálymentesítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a csapadékvíz-elvezetés csak részben megoldott	Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése
A település több útja nem rendelkezik pormentes aszfalt burkolattal	Helyi úthálózat aszfaltburkolattal történő ellátása
A település egy részén élők nem férnek hozzá a közművekhez (víz, gáz)	Közműhálózat fejlesztése
A település lakói közül soknak nincs internet hozzáférése	Wifi-hálózat fejlesztése
A településen működő térfigyelő kamera rendszer csupán a közterület csekély részét képes megfigyelni	Térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, bővítése
A településen a járdahálózat hiányos	Járdahálózat fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A helyi önkormányzatnak, a kulturális és oktatási intézményeknek, a községben működő kis- és mezőgazdasági vállalkozóknak, az egyházak képviselőinek, a falu lakosságának, kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak közös érdeke és felelőssége, hogy Szendrőlád élhető településsé váljon. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen működő civilszervezetek száma minimális. Ennek oka arra vezethető vissza, hogy nincsenek olyan személyek, akik a szervezési és adminisztrációs tevékenységet felvállalják. Az elvárás az lenne, hogy ezeket a teendőket a Hivatal vállalja magára, viszont ezzel megkérdőjeleződik a civilségi lét.

Egyházi szolgáltató intézmény működik a településen. Érdekvédelmi szervezet nem szerepel a köztudatban és a nyilvántartásban sem. Önszerveződések csak fellángolásszerűen átmeneti jelleggel működnek a községben, pedig vannak olyan vélemények, hogy nagy szükség lenne rájuk.

A község lakossága sokat dolgozik. Munkahelyre ingázóknak a munkaidő mellett sok idejét elveszi az utazás, munka után a kertek, porták, otthonok rendben tartása is sok energiát igényel. A televízió, mint szórakoztató iparág mellett egyre nagyobb teret hódít az gyorsan fejlődő internet- és mobilszolgáltatás. Közösségi életre egyre kevesebb idő marad. Megállapítható, hogy a fenti okok miatt az erre való igény is egyre halkabb. Verbális igény néha tapasztalható, de a közös tenni akarásig nem jut el.

Közösségi rendezvények csak önkormányzati szervezésben és támogatással valósulnak meg. A kulturális, szórakozási, sport, környezetvédelmi és fejlesztési célok megvalósításához, legyen az advent, falunap, nemzeti ünnep, sportesemény, jótékonyági rendezvény, gyermek-, illetve idősek napja legfőképpen pénz kell. Az önkormányzattal szemben megfogalmazódik elvárásként ingyenes közösségi rendezvények szervezése és finanszírozása, viszont az anyagi helyzete erre csak mérsékelten biztosít lehetőséget. Egy aktív közösségi élet kialakításához elsősorban fel kellene mérni a lakossági igényeket, amik biztos, hogy nagyon szerteágazóak. Talán kis településen ez is gátja annak, hogy megfelelő létszám összejöjjön egy tevékenység beindításához. Az igények ismeretében meg lehetne fogalmazni közös célokat azokkal, akik önként és szívesen veszik ki részüket a munkából is. A közös munka gyümölcse a közös siker, a közös öröm. A célok ismeretében a megvalósításhoz szolidan anyagiak is tervezhetőek. A rendezvények sikeres megszervezéséhez azonban kell egy megfelelő irányító, mozgósító személy, akinek hívószavára az emberek szívesen mozdulnak.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi XLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek tv.) 80. § (19 bekezdése alapján a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi

feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Nek. tv. 80. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodást köt. A megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni.

A fentiek alapján Szendrőlád Község Önkormányzata, és Szendrőlád Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött egymással, melyet évente felülvizsgálják.

Önkormányzatunknak nagyon jó kapcsolata van az egyházzal, együttműködve építjük környezetünket, mely nemcsak minket érint, hanem a környező településeket is.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Möt. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő testületei megállapodnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre. A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Möt. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulást kell megemlíteni:

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szendrőlád Község Önkormányzata és a Szendrőlád Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata közös szociális földprogram pályázataival igyekszik enyhíteni a nehéz sorsú családok megélhetési nehézségeit.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A település életében jelen lévő szervezetek segítségével erősödik a nemzeti összetartás, a hagyományok megőrzése, tovább művelése, az egészségmegőrzés, és a szabadidő tartalmas eltöltésének lehetősége.

– **Szendrőlád Község Sportegyesület:** az Egyesület célja: sporttevékenység, kulturális tevékenység, egészségügyi tevékenység, településfejlesztési tevékenység, a sportegyesület tagjai részére megfelelő sporttevékenység biztosítása (szabadidősport, versenysport, természetjárás, stb.), a rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételekkel, klubszerű, öntevékeny közösségi élet kibontakozása, a tagság közös tevékenységének megszervezése, az egyesületi célok elérésére, az egyesület működési területén élők és dolgozók testkultúrájának felkarolása, a helyi (területi, megyei) sporthagyományok ápolása, az egyesület tagjainak sportszerű életmódra és magatartásra való nevelése, az egyesület működési területén élők általános kulturális felemelkedése érdekében együttműködés az oktatási, kulturális, mozgalmi és gazdasági szervezetekkel, a sport sajátos eszközeivel és módszereivel hozzájárulni a település fejlesztéséhez.

– **Szendrőládi Környezetvédelmi és Hagyományőrző Egyesület:** Szendrőlád külterületén található pincesoron lévő szőlők-borpincék tájképének megőrzése, a környezet fenntartható fejlesztése, az elhagyott területeken a gazdálkodás újraindítása, a hagyományos szőlő, gyümölcsstermesztés és bor kultúra megőrzése ismertetése, illetve működtetése. Az egyesület konkrét céljai: Szőlő, gyümölcsstermesztés, földművelés, pincék felújítás, tájrendezés, műveletlen területek művelésbe vonása.

– **Szendrőládi Népfőiskolai Egyesület:** célja az egyetemes, európai és nemzeti értékek megőrzése és gyarapítása, közösségépítés, a hagyomány, a múlt ápolása, a kultúra megőrzése, az együvé tartozás érzésének megteremtése, felnőttképzés, fiatal nemzedékek nevelése, oktatása, fejlesztése. A korosztályok és kultúrák közötti kommunikáció lehetőségének megteremtése. Munkahelyteremtés, a család megélhetését, önfenntartását segítő technikák közvetítése. Természeti és kulturális örökségek, műemlékek védelme. A fiatalokat megtanítani a szabadidő tartalmas eltöltésére. Sérült és megváltozott munkaképességű személyek támogatása. Az etnikai és nemzeti kisebbségek kulturális értékeinek megőrzése, ápolása.

– **Szendrőládi Polgárőr Egyesület:** célja: a bűncselekmények megelőzése, a bűn- és baleset-megelőzési és vagyonvédelmi munka megszervezése, javítása, környezetvédelem, műemlékvédelem, természet és állatvédelem ellátásával kapcsolatos tevékenység, a gyermek- és ifjúságvédelem érdekében önkéntes tevékenységet fejt ki a társszervekkel és más társadalmi szervezetekkel együttműködve. A közbiztonság és a közrend fenntartásában részt venni kívánó, a környezetük biztonságáért felelősséget érző állampolgárok számára cselekvési lehetőség nyújtása. A bűnalkalmak korlátozásával, a bűncselekmények számának mérséklése, a közbiztonság javítása, a lakosság és a bűnüldöző rendvédelmi szervek közötti együttműködés erősítése.

– **"Bhim Rao" Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Hátrányos Helyzetű Ifjak (Magyarok,Romák) Azonos Szintű Oktatásért Szociális, Kulturális és Oktatási Egyesület:** célja: gyermekétkeztetés és a gyermekek étkeztetésének támogatása, a térségben hátrányos helyzetű fiatalok számára kommunikációs pontok létrehozása, internet és telefon biztosításával a tanulmányok folytatásához, illetve munkába állásához. Anyagi és tárgyi eszközök biztosítása a hátrányos helyzetű fiatalok számára, tanulmányaik folytatásához. Közreműködés a fiatalok számára, tanulmányaik folytatásához. Közreműködés a fiatalok környezettudatos nevelésében, részvétel a környezetvédelmi tevékenységben. A Máltai Szeretetszolgálat konzorciumi partnereként valósítja meg a településen a Felzárkózó Települések Programot.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nemcsak az önkormányzat számára fontos az élhető település, hanem helyi, közeli vállalkozásoké, ezért együttműködve dolgozunk azon, hogy az esélyegyenlőséget minden területen biztosítani tudjuk.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórum (HEP Fórum) tagjai. A kiemelt problématerületekre a terület képviselőinek részvételével tematikus munkacsoportokat alakítottunk, melynek tagjai településünk költségvetési szerveinek vezetői, a településünkön dolgozó egészségügyi, köznevelési, közművelődési és szociális szakemberek és civil szervezetek képviselői.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az elfogadott dokumentum Szendrőlád község honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Ezen túl szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiát bevonni (közmeghallgatás, lakossági fórum, rendezvények stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Alacsony képzettségi szint, magas munkanélküliségi mutatók</p> <p>2. Életkörülményekből, életvitelből adódó egészségügyi problémák</p> <p>3. Digitális írástudás hiánya akadályozza a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést</p> <p>4. A településen három szegregátum található</p>	<p>1. Képzési mutatók javítása, felnőttoktatás megszervezése munkaerő-piaci szükségletfelmérést követően, értékteremtő közfoglalkoztatási programok indítása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció</p> <p>2. Hátrányos helyzetűek szemléletmód váltás, prevenció, szűrőprogramok</p> <p>3. Számítógéppark bővítése, felhasználói szintű számítástechnikai képzések szervezése</p> <p>4. A szegregátumokban található ingatlanok korszerűsítése, komfortfokozatának növelése</p>
Gyermekek	<p>1. Szociálisan rászoruló gyermekek számára felzárkóztató, tehetséggondozó programok hiánya</p> <p>2. HH és HHH gyermekek magas száma az iskolában és óvodában</p> <p>3. Mozgásszegény életmód</p> <p>4. Egészségügyi problémák</p> <p>5. Szünidei programok hiánya</p>	<p>1. Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda jellegű programok szervezése, nyári táboroztatás a szünidő hasznos eltöltése céljából</p> <p>2. Minél korábbi óvodáztatás, egyéni fejlesztés, hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenység hatékonyságának fejlesztése, esélyteremtő nevelési eljárások</p> <p>3. Játzótereken lévő eszközök állagmegóvása, felújítása, szabadidősport programok, gyalogtúrák, ovi-foci, néptánc, úszás szervezése</p> <p>4. Óvodai-iskolai szűrőprogramok, szemléletváltó életmód programok</p> <p>5. Szünidei programok szervezése</p>
Idősek	<p>1. Áldozattá válás</p>	<p>1. Időseket érintő bűncselekmények megelőzése, Rendőrség és Polgárőrség bevonásával prevenciók tájékoztatók,</p>

	<p>2. Az idősek számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő</p> <p>3. Mozgásszegény életmód, elmagányosodás</p> <p>4. Célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága</p>	<p>előadások szervezése, térfigyelő kamerarendszer bővítése</p> <p>2. Az idősek informatikai jártasságának javítása</p> <p>3. Mozgást fejlesztő programok (gyógytorna), helyi aktivitást segítő programok szervezése</p> <p>4. Prevenciós szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása (Praxis közösség szűrőprogramjai), felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről</p>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Alacsony képzettségi szint, magas munkanélküliségi mutatók</p> <p>2. Életkörülményekből, életvitelből adódó egészségügyi problémák</p> <p>3. Digitális írástudás hiánya akadályozza a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést</p>	<p>1. Képzési mutatók javítása, felnőttoktatás megszervezése munkaerő-piaci szükségletfelmérést követően, értékteremtő közfoglalkoztatási programok indítása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció</p> <p>2. Hátrányos helyzetűek szemléletmód váltás, prevenció, szűrőprogramok</p> <p>3. Számítógéppark bővítése, felhasználói szintű számítástechnikai képzések szervezése</p>
Gyermekek	<p>1. Szociálisan rászoruló gyermekek számára felzárkóztató, tehetséggondozó programok hiánya</p> <p>2. HH és HHH gyermekek magas száma az iskolában és óvodában</p> <p>3. Mozgásszegény életmód</p> <p>4. Egészségügyi problémák</p> <p>5. Szünidei programok hiánya</p>	<p>1. Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda jellegű programok szervezése, nyári táboroztatás a szünidő hasznos eltöltése céljából</p> <p>2. Minél korábbi óvodáztatás, egyéni fejlesztés, hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenység hatékonyságának fejlesztése, esélyteremtő nevelési eljárások</p> <p>3. Játsszótereken lévő eszközök állagmegóvása, felújítása, szabadidősport programok, gyalogtúrák, ovi-foci, néptánc, úszás szervezése</p> <p>4. Óvodai-iskolai szűrőprogramok, szemléletváltó életmód programok</p> <p>5. Szünidei programok szervezése</p>
Idősek	<p>1. Áldozattá válás</p>	<p>1. Időseket érintő bűncselekmények megelőzése, Rendőrség és Polgárőrség bevonásával prevenciós tájékoztatók, előadások szervezése, térfigyelő kamerarendszer bővítése</p>

	<p>2. Az idősök számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő</p> <p>3. Mozgásszegény életmód, elmagányosodás</p> <p>4. Célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága</p>	<p>2. Az idősök informatikai jártasságának javítása</p> <p>3. Mozgást fejlesztő programok (gyógytorna), helyi aktivitást segítő programok szervezése</p> <p>4. Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása (Praxis közösség szűrőprogramjai), felvilágosító előadások tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről</p>
Nők	<p>1. Gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon</p> <p>2. Családon belüli/kapcsolati erőszak jelenléte</p> <p>3. Nehezen összeegyeztethető a család és a munkahely</p> <p>4. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata</p>	<p>1. A kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, képzések, átképzések, szakképzések szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése</p> <p>2. A jelzőrendszer kialakítása, tagjainak tájékoztatása, áldozatsegítés</p> <p>3. Munkahelyek családbaráttá tétele, a szociális háló bővítése</p> <p>4. Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket.</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. A fogyatékkal élők az egészségügyi szűrésekre nehezen jutnak el a szakorvosi rendelőbe</p> <p>2. Elszigeteltség</p> <p>3. Az Önkormányzat honlapja nem teljes körűen akadálymentes</p>	<p>1. Mobil szűrőállomás biztosítása évente. Felhívások, tájékoztatások szervezése</p> <p>2. A célcsoport kommunikáció színterének bővítése, számítógépes ismeretek szélesítése</p> <p>3. A weblap infokommunikációs akadálymentesítése</p>
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<p>1. A településen a csapadékvíz-elvezetés csak részben megoldott</p> <p>2. A település több útja nem rendelkezik pormentes aszfalt burkolattal</p> <p>3. A település egy részén élők nem férnek hozzá a közművekhez (víz, gáz)</p> <p>4. A település lakói közül soknak nincs internet hozzáférése</p> <p>5. A településen működő térfigyelő kamera rendszer csupán a közterület csekély részét képes megfigyelni</p> <p>6. A településen a járdahálózat hiányos</p> <p>7. A település szociális és gazdasági téren elmaradott</p>	<p>1. Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése</p> <p>2. Helyi úthálózat aszfaltburkolattal történő ellátása</p> <p>3. Közműhálózat fejlesztése</p> <p>4. Wifi-hálózat fejlesztése</p> <p>5. Térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, bővítése</p> <p>6. Járdahálózat fejlesztése</p> <p>7. „Felzárkózó települések” programban részvétel</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai, kiemelt figyelemmel a roma népe sségen belül is fokozott hátrányokkal küzdő roma nőkre, a roma nők aktív szerepvállalásával.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá a gyermekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint községünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Mіндеzt olyan támogató környezet működtetésével szeretnénk elérni, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmazva a veszélyeztetett célcsoportok számára.

Szendrőlád Község Esélyegyenlőségi Programja alapján az önkormányzatnak biztosítani és vizsgálni kell, hogy az intézmények működését és munkáját érintő, az esélyegyenlőségi szempontból fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumba és iránymutatásba beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és a program célkitűzései. Értékeli, visszacsatolja a program ellenőrzése során szerzett információkat. Biztosítja az önkormányzati döntéshozók, tisztségviselők és intézményvezetők felkészítését a programban végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket az érintett területeken az alábbi alapelveknek megfelelően:

A személyes gondoskodás biztosítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az ellátásban részesülő személyek emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek. Az intézményekben az egyén autonómiáját elfogadó, integrációját minden eszközzel segítő környezetet kell biztosítani.

A lakosság széles körében tudatosítani szükséges az egyén és a társadalom közös felelősségét. A szociálpolitika értékei a társadalmpolitika és a szociális munka értékeit ötvözi. Legfőbb alapérték kell, hogy legyen: a lehetőségek, források és szolgáltatások mindenki számára egyenlő hozzáférésének biztosítása abból a célból, hogy önállóan, megfelelő szinten tudják élni az életüket a segítségre szoruló emberek.

Hatékonyabbá kell tenni közreműködésüket a helyi közügyek alakításában. Ennek eszköze a társadalmi párbeszéd intézményeinek fejlesztése, a jogok és a jogtudat erősítése, továbbá a diszkrimináció és a társadalmi előítéletek elleni küzdelem.

A lakossági kapcsolatokra is nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Fontos, hogy az érintettek korrekt információkkal rendelkezzenek a szociális szolgáltatásokról, azok tartalmáról, a jogosultsági feltételekről és a hozzáférési lehetőségekről. A tájékoztatáshoz fel kell használni az elektronikai eszközöket, és az eddig működő tájékoztatási formákat is.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A cél összhangja a más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése	A településen a csapadékvíz-elvezetés csak részben megoldott	Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése	képviselő-testület	2028. december 6.	csapadékkal kapcsolatos káresemények	pályázati forrás, éves költségvetési terv	A csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztésére irányuló pályázatokon részvétellel fenntartható.	nem releváns
2	Helyi úthálózat aszfaltburkolattal történő ellátása	A település több útja nem rendelkezik pormentes aszfalt burkolattal	Helyi úthálózat aszfaltburkolattal történő ellátása	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A település több útja nem rendelkezik pormentes aszfalt burkolattal	képviselő-testület	2028. december 6.	Aszfaltzott út hossza	pályázati forrás, helyi költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns

3	Közműhálózat fejlesztése	A település egy részén élők nem férnek hozzá a közművekhez (víz, gáz)	Közműhálózat fejlesztése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Közműhálózat fejlesztése	képviselő-testület	2028. december 6.	Kiépített közműhálózat hossza	pályázati forrás, helyi költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
4	Wifi-hálózat fejlesztése	A település lakói közül soknak nincs internet hozzáférése	Wifi-hálózat fejlesztése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Wifi-hálózat fejlesztése	képviselő-testület	2028. december 6.	Kiépített wifi hálózat	pályázati forrás, éves költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
5	Térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, bővítése	A településen működő térfigyelő kamera rendszer csupán a közterület csekély részét képes megfigyelni	Bűncselekmények megelőzése, felderítése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Térfigyelő kamera rendszer fejlesztése, bővítése	képviselő-testület	2028. december 6.	Elkövetett bűncselekmények, és szabálysértések számának csökkenése	pályázati forrás, éves költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
6	Járdahálózat fejlesztése	A településen a járdahálózat hiányos	Járdahálózat fejlesztése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Járdahálózat fejlesztése	képviselő-testület	2028. december 6.	Járdahálózat hossza	pályázati forrás, helyi költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
7	„Felzárkózó települések” programban részvétel	A település szociális és gazdasági téren elmaradott	„Felzárkózó települések” programban részvétel	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Nemzeti Fejlesztés – 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	„Felzárkózó települések” programban részvétel	képviselő-testület	2028. december 6.	A település szociális és gazdasági fejlődése	pályázati forrás, helyi költségvetési terv	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
...												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők/romák részére képzési, közfoglalkoztatási programok indítása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció	Alacsony képzettségi szint, magas munkanélküliségi mutatók	Közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia(2019-2030)	Felnőttoktatás szervezés, közfoglalkoztatási programokban részvétel	polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke	2028. december 6.	KSH TeIR Munkaügyi Központ adatai Önkormányzati adatok	humán erőforrás, pályázati forrás	Működési és pályázati támogatottság függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható	nem releváns
2	Tájékoztatók, prevenció programok	Életkörülményekből, életvitelből adódó egészségügyi	A feltárt egészségügyi problémák hatékony	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati	Új Roma Stratégia(2019-2030) Magyar Nemzeti Társadalmi	Pályázati forrásokból szervezett prevenciók	polgármester, háziorvos, gyermeko	2028. december 6.	KSH TeIR Munkaügyi Központ adatai	Pályázati forrás, humán (önkéntesek,	A helyi egészségügy képviselőinek elhivatottságával	nem releváns

		problémák	kezelése, megelőzésükre törekvés prevencióval, szűrőprogramokkal.	forrás	Felzárkózási Stratégia 2030	programok, tájékoztató fórumok.	rvos, védőnő		Önkormányzati adatok	mentálhigiénés szakember), pénzügyi (önkormányzati költségvetés), technikai (épület, terem biztosítása) erőforrások, költségvetés	fenntartható	
3	A mélyszegénységben élők/romák digitális írástudásának fejlesztése a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés esélyének növelése érdekében	Digitális írástudás hiánya akadályozza a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést	Számítógéppark bővítése, felhasználói szintű számítástechnikai képzések szervezése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, (Új Roma Stratégia 2019-2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032)	Megfelelő számítógéppark fejlesztése, a munkanélküliek számítógépes ismereteinek oktatása, ismeretek bővítése, pályázati lehetőségek feltárása	polgármester, Roma Nemzeti Önkormányzat elnöke	2028. december 6.	Informatikai képzések száma, Részvevők száma	Pályázati forrás, humán (szociális munkás), pénzügyi (önkormányzati költségvetés), technikai (épület, terem biztosítása) erőforrások	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns
4.	A szegregátumokban található ingatlanok korszerűsítése, komfortfokozatának növelése	A telekülésen három szegregátum található.	A szegregátumokban található ingatlanok korszerűsítése, komfortfokozatának növelése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, (Új Roma Stratégia 2019-2030, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia 2007-2032)	A szegregátumokban található ingatlanok korszerűsítése, komfortfokozatának növelése	Képviselő-testület, civil szervezetek	2028. december 6.	Ingatlanok komfortfokozatának emelkedése		Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns
...												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda jellegű programok	Szociálisan rászoruló gyermekek számára felzárkóztató,	Szünidő hasznos eltöltése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek”	Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda jellegű	polgármester, óvodavezető, iskola	2028. december 6.	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv,	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns

	szervezése, nyári táboroztatás a szünidő hasznos eltöltése céljából	tehetséggondozó programok hiánya		forrás	Nemzeti Stratégia (2007-2032)	programok szervezése, nyári táboroztatás a szünidő hasznos eltöltése céljából	igazgató			önkéntesek		
2	Minél korábbi óvodáztatás, egyéni fejlesztés, hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenységek hatékonyságának fejlesztése, esélyteremtő nevelési eljárások	HH és HHH gyermekek magas száma az iskolában és óvodában	Minél korábbi óvodáztatás, egyéni fejlesztés, hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenységek hatékonyságának fejlesztése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	hátránykompenzáló programok, tehetséggondozás, pedagógiai tevékenységek hatékonyságának fejlesztése, esélyteremtő nevelési eljárások	polgármester, óvodavezető, iskolaigazgató, védőnő	2028. december 6.	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv, előadó szakemberek, helyiség biztosítása	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns
3	Játzótereken lévő eszközök állagmegóvása, felújítása, szabadidősport programok, gyalogtúrák, ovi-foci, néptánc, úszás szervezése	Mozgásszegény életmód	Mozgásszegény életmód megszüntetése	Egészségprogram, helyi költségvetési terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Játzótereken lévő eszközök állagmegóvása, felújítása, szabadidősport programok, gyalogtúrák, ovi-foci, néptánc, úszás szervezése	polgármester, óvodavezető, iskolaigazgató	2028. december 6.	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv, önkéntesek	Programok szervezésével, pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
4	Óvodai-iskolai szűrőprogramok, szemléletváltó életmód programok	Egészségügyi problémák	Betegségek megelőzése	Egészségprogram, éves költségvetési terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Óvodai-iskolai szűrőprogramok, szemléletváltó életmód programok szervezése	polgármester, háziorvos, gyermekorvos, védőnő	2028. december 6.	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv, szakemberek	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns
5	Szünidei programok szervezése	Szünidei programok hiánya	Szünidő tartalmassága	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek”	Szünidei programok szervezése	polgármester, óvodavezető, iskola	2028. december 6.	programokon résztvevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns

				forrás	Nemzeti Stratégia (2007-2032)		igazgató					
...												
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A kisgyermekes anyák foglalkoztatásának elősegítése, képzések, átképzések, szakképzések szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése	Gyermekvállalás okozta hátrányok a munkaerő piacon	Gyermekvállalás okozta hátrányok csökkentése a munkaerő piacon	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030), Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Képzések, átképzések, szakképzések szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás ösztönzése	polgármester, védőnő	2028. december 6.	Képzéseken részt vevők száma	pályázati forrás, előadó szakemberek, helyiség biztosítása	Képzések szervezésével fenntartható.	nem releváns
2	A jelzőrendszer kialakítása, tagjainak tájékoztatása, áldozatsegítés	Családon belüli/kapcsolati erőszak jelenléte	Családon belüli/kapcsolati erőszak felszámolása	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	A jelzőrendszer kialakítása, tagjainak tájékoztatása, áldozatsegítés	polgármester, polgárőrség vezetője, körzeti megbízott, védőnő	2028. december 6.	tájékoztatásban részt vevők száma, bűnelkövetési statisztika az adott kategóriában	pályázati forrás, éves helyi költségvetés	Programok szervezésével, pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
3	Munkahelyek családbaráttá tétele, a szociális háló bővítése	Nehezen összeegyeztethető a család és a munkahely	Munkahelyek családbaráttá tétele, a szociális háló bővítése	pályázati forrás, helyi költségvetési terv	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	Munkáltatók támogatása a munkahelyek családbaráttá alakítására	polgármester, óvodavezető, iskolaigazgató	2028. december 6.	Családbarát munkahelyek száma	pályázati forrás, éves helyi költségvetés	Pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
4	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket.	Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata	Elszegényedés kockázatának csökkentése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket	polgármester, óvodavezető, iskolaigazgató	2028. december 6.	programokon részt vevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv	Programok szervezésével, pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
...												
IV. Az idősek esélyegyenlősége												

1	Időseket érintő bűncselekmények megelőzése, Rendőrség és Polgárőrség bevonásával prevenciók tájékoztatók, előadások szervezése, térfigyelő kamerarendszer bővítése	Áldozattá válás	Időseket érintő bűncselekmények megelőzése	Gazdasági Program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Rendőrség és Polgárőrség bevonásával prevenciók tájékoztatók, előadások szervezése, térfigyelő kamerarendszer bővítése	polgármester	2028. december 6.	Bűncselekmény és szabálysértés elkövetési mutatók csökkenése	Polgárőr és rendőr előadók, pályázati forrás, előadóterem biztosítása	Programok szervezésével, pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
2	Az idősök informatikai jártasságának javítása	Az idősök számítástechnikai és informatikai jártassága nem kielégítő	Az idősök informatikai jártasságának javítása	Gazdasági program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Számítástechnikai oktatások szervezése	polgármester	2028. december 6.	Javul az idősök számítástechnikai ismerete	pályázati forrás, számítógépek, számítástechnikai szakember - előadó	Programok szervezésével, pályázatokon való részvétellel fenntartható.	nem releváns
3	Mozgást fejlesztő programok (gyógytorna), helyi aktivitást segítő programok szervezése	Mozgásszegény életmód, elmagányosodás	Magányosság, elszigetelődés megelőzése, idősök életminőségének javítása. Az elmagányosodás megakadályozás a érdekében változatos kulturális, sportolási szabadidős programok folyamatos szervezése.	Egészségterv, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Mozgást fejlesztő programok (gyógytorna), helyi aktivitást segítő programok szervezése	polgármester	2028. december 6.	Előadások száma, programok száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, humán (gyógytornász, masszőr), pénzügyi erőforrások, költségvetés	Programok szervezésével fenntartható.	nem releváns
4	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása (Praxis közösség szűrőprogramjai), felvilágosító előadások tartása az	Célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága	Prevenációs szemlélet erősítése	Egészségprogram, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	szűrővizsgálatok biztosítása, felvilágosító előadások tartása	polgármester, háziorvos	2028. december 6.	szűrővizsgálatokon, felvilágosító előadásokon részt vevők száma	pályázati forrás, éves költségvetési terv, szakemberek, helyiség biztosítása	Szűrőprogramok szervezésével fenntartható.	nem releváns

	életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről											
...												
V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Az Önkormányzat köztisztviselői akadálymentesítése és a középületek közterületről történő megközelíthetőségének komplex akadálymentesítése	A fogyatékkal élők az egészségügyi szűrésekre nehezen jutnak el a szakorvosi rendelőkbe	Mobil szűrőállomás biztosítása évente. Felhívások, tájékoztatások szervezése	Gazdasági program, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az Önkormányzat köztisztviselőinek akadálymentesítése és a középületek közterületről történő megközelíthetőségének komplex akadálymentesítése	polgármester	2028. december 6.	Akadálymentesített önkormányzati intézmények száma	Pályázati forrás, pénzügyi erőforrások, költségvetés	A kialakított akadálymentes épületek karbantartással fenntarthatóak	nem releváns
2	Mobil szűrőállomás biztosítása évente. Felhívások, tájékoztatások szervezése	Elszigeteltség	A célcsoport kommunikációs színterének bővítése, számítógépes ismeretek szélesítése	Egészségterv, éves költségvetési terv, pályázati forrás	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Adatgyűjtés, mobil szűrések biztosítása, felhívások, tájékoztatók	polgármester, háziorvos, gyermekorvos, védőnő	2028. december 6.	Mobil szűréseken résztvevők száma, Szűrhető betegségek száma	Pályázati forrás, pénzügyi és humán (szűréseket végző személyek, mentálhigiénés szakemberek), költségvetés	A szűrőprogramokon való részvétel előadások szervezésével fenntartható	nem releváns
3	A célcsoport kommunikációs színterének bővítése, számítógépes ismeretek szélesítése	Az Önkormányzat honlapja nem teljesen akadálymentes	A weblap infokommunikációs akadálymentesítése	éves költségvetési terv, pályázati forrás	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Számítógéppark bővítése, oktatás szervezése	polgármester	2028. december 6.	Előadásokon részt vevők száma	pályázati forrás, számítástechnikai szakemberek, költségvetés	Képzések szervezésével fenntartható.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

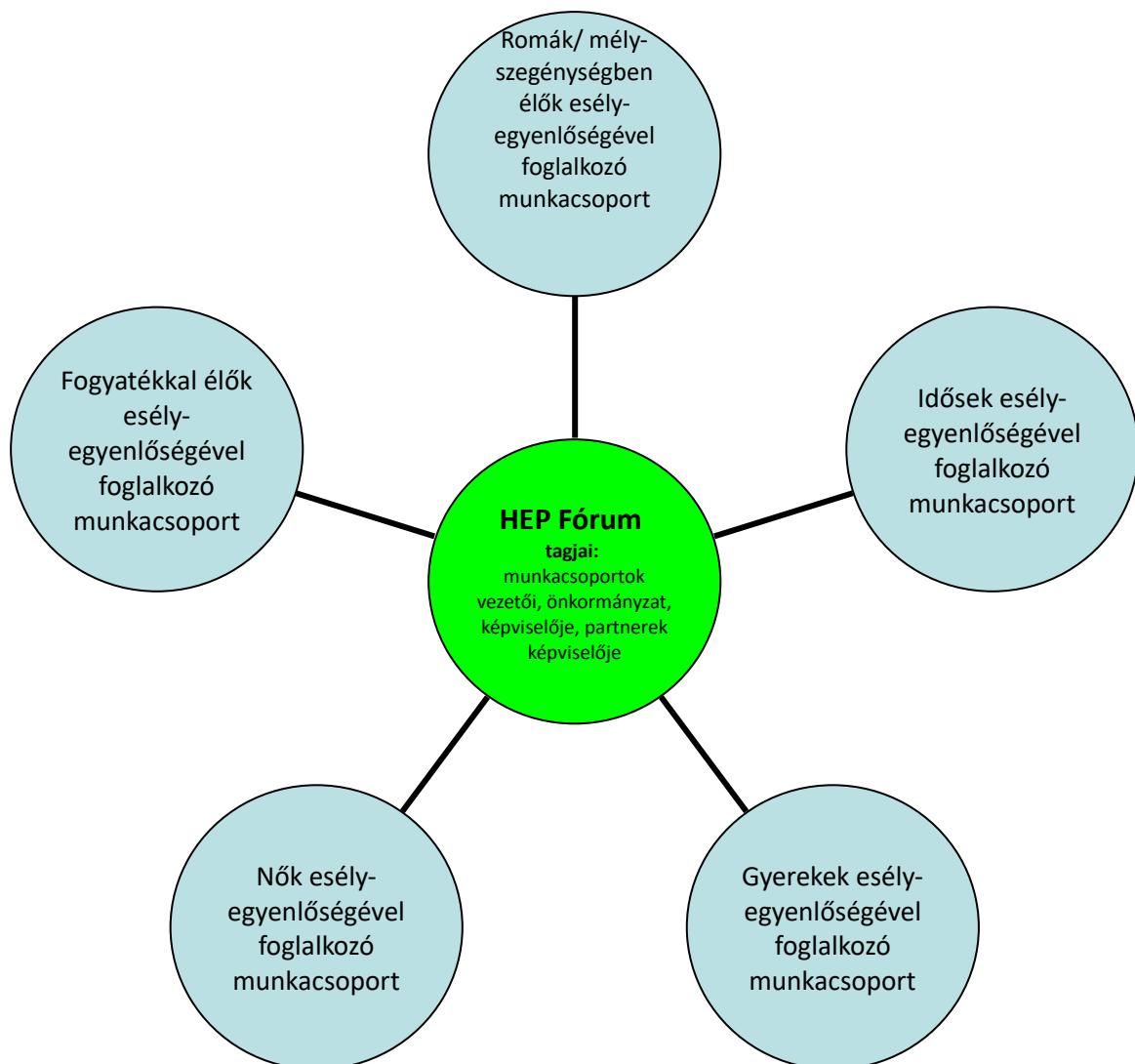
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szendrőlád község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szendrőlád község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 87/2023. (XII. 7.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Szendrőlád, 2023. december 8.

Horváth Szilveszter
polgármester

KIVONAT

Készült Szendrőlád Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. december 7. napján megtartott munkaterv szerinti nyílt ülésének jegyzőkönyvéből:

Szendrőlád Község Önkormányzata Képviselő-testületének 87/2023. (XII. 7.) HATÁROZATA

Tárgy: Szendrőlád Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadásáról

Szendrőlád Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Szendrőlád Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadásáról szóló előterjesztést és az alábbi döntést hozza:

A Képviselő-testület a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal **elfogadja.**

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Horváth Szilveszter sk.
polgármester

Szabóné Dr. Varga Marietta sk.
jegyző

Szávuj Sándor sk.
jegyzőkönyv hitelesítő

Rác Imre sk.
jegyzőkönyv hitelesítő

Kivonat hitelül:
Szabóné Dr. Varga Marietta jegyző

Szabóné Dr. Varga Marietta
- kiadó -

